Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT פּרייז 20 גראָשען

היינט 10 זייטען.

נייער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש-געזעלשאַפטליכע טאָג-צייטונג

Nr. 233/1528	Łódź, Poniedziałek 8, października 1928 r.	זעקסטער יאָהרגאַנג	לאָדז, מאָנטאָג, כד תשרי תרפ"ט	Nr. 233/1528

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71. | אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּיעטריקאָווער 21, טעל. 24-71

אכטונג לאָדז!!! אכטונג פּראָווינץ!!!

„GENTLEMAN" Nowomiejska 15

מיר בעזיצען אויף לאַגער אַלער אַרט **באַטען, קאַלאשען** און **שניעגאָווצעס** הורט און דעטייל

אַלע אַרט פאַרבען, גרויסען און נייעסטע פאַסאָנען אויף גוטע בעדינגונגען צו פאַבריקס-פּרייזען. דער לאַגער איז פערזעהן מיט'ן גרעסטען אַסאָרטימענט. סאָלידע און רעעלע בעהאַנדלונג און פּינקט-ליכע אויספיהרונג פון בעשטעלונגען. קומט איבערצייגט אייך! די איינציגע קוועלע ביליג, רעעל און גוט.

בעמערקונג: זעמטליכע בעשטעלונגען ווערען ארויסגעשיקט פער נאַכנאַהמע.

מיט אַכטונג „GENTLEMAN", נאָוואָמיעסקאַ 15.

Uzdrowisko EUGENIA

OTWOCK, Dworska 3.

פּענסיאָנאַט עוגעניע אין אָטוואָצק

אין גרינדליך רעמאָנטירט געוואָרען, פערגעסערט מיט נייע צוגעבויטע פּרעכטיגע סאַלאָנען און צימערן לויט'ן לעצטען וואָרט פון היגענע, קאָמפאָרט און בעקוועמליכקייט.
אינדיווידועלע און דיעטישע קיך. מוסטערהאַפטע בעדינונג.
שענסטע וואַלד-אַנלאַגע. אָפען אַ גאַנץ יאָהר.

DOM MILUSIńSKICH syst. PROF. MONTESSORI

przy gimnazjum

E. JASZUŃSKIEJ-ZELIGMANOWEJ

Południowa 18, telefon 68-82.

איינשרייבונגען פון קינדער פון ביידע געשלעכטער פון 4 יאָהר אָן נעמט אָן די קאַנצעלאַריע פון 11–1 און 5–7

דעם ה' זיסקינד זאַלצבערג און פרוי צוליב דעם פריה-צייטיגען טויט פון זייער אונפערגעסענער טאָכטער

נ"ע בראָניע פישער

דריק איך אויס מיין הערציגסטען מיטגעפיהל.

זייט געטרייסט!

לעאָן שלאַמאָוויטש.

Pannie **Feli Zalcberżance** z powodu zgonu Jej ukochanej siostry

B. P. BRONI

wyrażam z głębi serca płynące wyrazy szczerego współczucia.

Leon Szlamowicz.

א גרויסע גענעראַל-פערזאַמלונג

פון צענטראַל-ראַד-פערקעהר-פאַריין אויף לאָדזער וואָיעוואָדזטווא

זונטאָג, דעם 30/IX איז פאָרגעקומען אַ גרויסע גענעראַל-פערזאַמלונג פון צענטראַל-ראַד-פערקעהר-פעראיין אונטער'ן פאָרזיץ פון יצחק דאַווידאָוויטש, וואו עס זענען בעהאַנדעלט געוואָרען זעהר וויכטיגע עקאָנאָמישע פראַגען און צווישען אַנדערע זענען פאָרגעקומען וואַהלען פון אַ פערוואַלטונג פון ראַד-פערקעהר-פעראיין.

אין דער פערוואַלטונג זענען געוועהלט געוואָרען פאָלגענדע חברים:

פּרעזעס שלמה ראָזנער	פערוואַלטונג: הירש ראָזענטאַל	רעווידיר-קאָמיסיע:
וויצע „ אהרן גראָסמאַן	„ דוד גאָלדבלום	וואָלף גראָסמאַן
קאַסיר: ישראל טערנער	„ מאָנעס קיוואַק	יהושע גליצענשטיין
סעקרעטאַר: אברהם באָרנשטיין	קאַנדידאַטען: אברהם בליצבלאַ	מאָטל פישהאָף
עקאָנאָם: יצחק דאַווידאָוויטש	„ משה יאַקובאָוויטש	משה בער מעלער
פערוואַלטונג: חיים קאַסאָווסקי	„ קאַראָל טאָם (קריסט)	שיע יאַקובאָוויטש
„ ניסן מעלער	„ מאָנעס טערנער	דוד זילבערשטיין.
	„ משה עקשטיין	

שידס-קאָמיסיע: אַדוו. ראָטמאַן, יוסף ווייצמאַן, מאָטעל פראַנקענטאַל, אַבע מילראַד, שאול קירשבוים, לייבל פלאָם, לייזער גאָלדשטיין, שלום קריגער, חיים וועלטמאַן, שמואל ווישנע-בערג און חיים דזשעוויענסקי.

Dr. med. E.Szereszewska

CEGIELNIANA 66, telefon 65-45.

קינדער-קראַנקהייטען

נעמט אָן פון 12–1 און פון 4–6 נאָכמ. 888

אַקרימטשע-געזעלען

— ווי אויך —

האַנדניהערס (רינגס) ווערען געזוכט ביי הוזע זאָוואַדזקאַ 14. 1545

DR. med. DONCHIN

מאָניושקי 1 MONIUSZKI 1, טעלעפאָן 9-97.

ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויגענקראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט קיין פוילען.

נעמט אָן טעגליך פון 10–1 מיטאָג און פון 4–7 נ.מ. זונטאָג פון 10 ביז 1 בייטאָג.

א יונגע

פון אָנשטענדיגע עלטערן פון 14 — 16 יאָהר קען זיך מעלדען ביי מ. ה. ליסאָק, פּיעטריקאָווער 5 יובעליר-געשעפט

Dr. H. WOŁKOWYSKI

צוריקגעקעהרט

— און איבערגעצויגען אויף —

צעגעלניאַנא 25, טעל. 26-87

ספּעציעל אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, אַלע אַרט אַנאַליזען, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 8–10 פריה, 12–2 נ.מ. און פון 4–8 אָוו.

Dr. med.

L. Pikielny

אוראָלאָג

ספּעציעל אַרצט פאַר נירען בלאָזען- און האַרן-קראַנק.

NAWROT 8

tel. 19-90

עמפפאַנגט פון 4 – 7 אָוו.

Dr. MED. J. BETTE

ספּעציאַל-אַרצט פאַר אינערליכע-און קינדער-קראַנקה.

פּיעטריקאָווער 6, טעל. 95-44.

צוריקגעקעהרט.

נעמט אָן פון 8 ביז 11 און פון 4 ביז 6 אָווענד.

Dr. Z. Rakowski

ספּעצ. פאַר אויערן-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקה.

קאָנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 27-81

[illegible]

Dr. med. I. WAJNBERG

CEGIELNIANA 47, tel. 26-02

אינערליכע קראַנקהייטען. ספּעציעל פאַר לונגען-און האַרץ-קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג-זון. אין דערהיים פון 3–5 נאָכמיטאָג.

צוריקגעקעהרט.

נאָך אַ לענגערער אָפּוועזענהייט בין איך

צוריקגעקעהרט

און נעהם אָן אינטערעסאַנטען אין פערשידענע

געריכטס- און היפּאָטעקען-ענינים

משה פינקינד פּיעטרקאָווטריב.

פּילסודסקי 36.

די דעמאנסטראציעס אין וויען
זענען אדורך אין פולשטענדיגער רוהיגקייט.

וויען, 7. (א.ה.) גענען אַלע פאַראויסזעהונגען איז דער היינטיגער טאָג, סיי אין דער וויענער ניישטאָט, סיי אין וויען גופא, אַדורך פולשטענדיג רוהיג.

די דעמאָנסטראַנטען פון דער „היים־וועהר" זענען אַרויסגעטראָטען אין דער צאָהל פון צעהן טויזענד מאַן, און די סאָציאַליסטישע אָרגאַניזאַציעס האָבען פּרעזענטירט אַנ׳ערך פערציג טויזענד מיטגלידער.

מצד דעם „היים־וועהר" האָבען געזאָלט דעמאָנסטרירען אַכציג טויזענד מאַן, און מצד די סאָציאַליסטען — 200—300 טויזענד מאַן.

דער פערלויף פון ביידע דעמאָנסטראַציעס איז געווען אַ פולשטענדיג רוהיגער, מחמת ביידע צדדים האָבען זיך געהאַלטען ביי קאָמפּראָמיס־בעדינגונגען.

די דעמאַרקאַציאָנס־ליניעס זענען אינ׳ערגיץ נישט איבערגעשטיגען געוואָרען.

בלויז די קאָמוניסטען האָבען זיך בעמיהט אין אַ קליינער צאָהל אַדורכצורייסען די פּאָליציי־קאָרדאָנען, כדי אַריינצוקריגען זיך אויפ׳ן הויפּט־פּלאַץ פון וויענער ניישטאַט, און רעדען צו די אַרבייטער.

עטליכע הונדערט קאָמוניסטען זענען אַרעסטירט געוואָרען.

שבת נאָך זענען אין וויען און אין דער סביבה אַרעסטירט געוואָרען אַלע בעדייטענדע קאָמוניסטישע טוער און אַריינגעזעצט געוואָרען אין טורמעס.

לויט דער מיינונג פון אָפיציעלע קרייזען איז דער פערלויף פון די היינטיגע מאַניפעסטאַציעס אַ מאָמענט פון איבערברוך. די רעגירונג מוז זיך ערנסט פערטראַכטען וועגען ענטוואָפנונג. עס וועט רען אויך גענומען אין בעטראַכט די אויסערגעוועהנליכע הוצאות, וואָס זענען פערבונדען געוועזען מיט די מאַניפעסטאַציעס, מחמת דאָס גרייטזיין פון דער אַרמעי, פּאָליציי און זשאַנדאַרמעריע האָט אָפּגעקאָסט זעקס מיליאַרד קראָנען, און די קאָסטען פון די מאַניפעסטאַציעס אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן צוזאַמענפאָהר — אויך אַזוי פיל, אַלזאָ, צוזאַמען צוועלף מיליאַרד קראָנען.

אַמעריקאַנער אַמבאַסאַדאָרען
רימיסיאָנירען נישט.

וואַשינגטאָן, 7. (א.וו.) ווי מען מעלדעט פון אינפאָרמירטע קרייזען האָבען די דיפּלאָמאַטען פון די פעראייניגטע שטאַטען אין די פערזאָנען פון 22 אַמבאַסאַדאָרען און געזאַנדטע, נאָך אַ גענויזייטיגער פערשטענדיגונג בעשלאָסען איבערצורייסען מיט דער ביז־איצטיגער טראַדיציע, ד. ה. מיט׳ן מאָמענט פון אויסוועהלען אַ נייעם פּרעזידענט נישט אָנצוגעבען זיך אין רימיסיע, נאָר וואַרטען אויף דעם אָפּרופען פון די אַמטען, אויב אַזעלכע פאַלען זאָלען געשעהען.

די סיבה פון דעם דאָזיגען שריט זאָל זיין די, וואָס די אַמעריקאַנער אַמבאַסאַדאָרען און געזאַנדטע זענען פּראָפעסיאָנעלע דיפּלאָמאַטען, וועלכע זענען אונאָפּהענגיג פון פּאַרטיי־השפעות, און דריבער דאַרף נישט ווירקען די ענדערונג אויף דער שטעל פון פּרעזידענט־אַמט.

צוויי קאַנדידאַטען־יודען
אויף וויצע־גובערנאטאר פון ניו־יארק.

ניו־יאָרק, 7. (טעלעגראַפיש דורך יט"א) דער וויצע־פּאַרזיצער פון „רזשאָינט" און פּרעזעס פון „פּאַלעסטינער עקאָנאָמיק קאָרפּאָריישאָן" לעמאַן, איז אויף אַ קאָנפערענץ פון דער דעמאָקראַטישער פּאַרטיי בעשטימט געוואָרען אַלס קאַנדידאַט אויף וויצע־גובערנער פון שטאַט ניו־יאָרק.

די רעפּובליקאַנישע פּאַרטיי האָט בעשטימט אַלס קאַנדידאַט אויפ׳ן אַמט פון גובערנאַטאָר פון שטאַט ניו־יאָרק לואי מאַרשאַלס אַ שוואָגער, דעם אויבער־פּראָקוראָר אַלפרעד אפּינגער.

אַ וויי־אַרום קומט אויס, אַז וועלכע פּאַרטיי עס זאָל נישט זיגען, וועט דער אַמט פון גובערנאַטאָר אָדער וויצע־גובערנאַטאָר פון שטאַט ניו־יאָרק בעזעצט ווערען דורך אַ יוד.

באַכ׳ן קריטישען זונטאג אין וויען.

וויען, 7. (ספּ.טעל.) דער קאַנצלער זייפּעל האָט אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן סאָציאַליסטישען פאָרשלאַג וועגען אַלגעמיינער ענטוואָפנונג צוזאַמענגערופען אַ קאָנפערענץ פון די פּאַרטיי־אָנפיהרער כדי צו בעטראַכטען דעם דאָזיגען פאָרשלאַג.

וויען, 7 (ספּ. טעל.) די פּאָליציי־מאַכט אין זאַלצבורג האָט אין לאָקאַל פון סאָציאַליסטישען פערבאַנד פון באַהן־אַרבייטער קאָנפיסקירט 72 ביקסען. אַ חוץ דעם זענען דאָרט ענטדעקט געוואָרען צוויי געהיימע ראַדיאָ־סטאַציעס.

וויען, 7. (ספּ.טעל.) דער „ראַדיקאַל־סאָציאַליסטישער „אַבענד" האָט נעכטען אין אָוונד אָנגעגעבען אַ ידיעה, אַז דער היגער איטאַליענישער געזאַנדטער האָט דריי מאָל בעזוכט דעם קאַנצלער זייפּעל, פאָרלענענדיג די הילף פון איטאַליענישע פאַשיסטען אויפ׳ן 7־טען אָקטאָבער.

די איטאַליענישע געזאַנדשאַפט לייקענט דאָס אָפּ.

ווען איז גלייכער, און ווען — נישט,
אַז די אויגען פון דער וועלט זאָלען זיין געווענדעט אויף א"י

ירושלים, 7 (טעלעגראַפיש דורך יט"א). דער פּאַרזיצער פון דער ירושלימער קהלה מיוחס האָט איינגעלאַדענט צו זיך אין סוכה דעם שטעלפערטרעטער פון נציב העליון, לוק.

לכבוד דעם גאַסט איז איינגעאָרדענט געוואָרען אַ מאָהלצייט, צו וועלכען עס זענען געווען איינגעלאַדענט פיל בעקאַנטע פערזענליכקייטען פון לאַנד.

אין זיין בעגריסונגס־רעדע האָט מיוחס אָנגעוויזען, אַז די אויגען פון דער גאַנצער וועלט זענען געווענדעט קיין ארץ־ישראל.

לוק האָט געענטפערט, אַז ס׳זענען פאַראַן מאָמענטען, ווען ס׳איז גלייכער אַז די אויגען פון דער וועלט זאָלען נישט זיין געווענדעט קיין ארץ־ישראל.

לוק האָט ווייטער געדאַנקט פאַר דער מיטאַרבייט פון די יודען מיט דער ארץ־ישראל־רעגירונג.

דער פּוסק און דער געפּסק׳נטער.

וואַרשאַ, 7. (טעלעפאָניש).

אין דער שטייער־אָפּטיילונג ביים וואַרשאַווער מאַגיסטראַט האָט זיך די טעג אָפּגעשפּילט אַן אינטערעסאַנטער עפּיזאָד.

צום לייטער פון דער אָפּטיילונג, ה׳ גינצלער האָט זיך געווענדעט אַ פאָרשטעהער פון אַ פילם־ביוראָ און איהם פאָרגעשטעלט אַ פילם לויט קאַשמיערוש טעטמאַיערס ערצעהלונג: „דער ראָמאַן פון פרל. אָפּאָלסקאַ מיט ה׳ גלובניאַק".

ה׳ גינטלער האָט בעשטייערט די בילעטען פון דעם פילם מיט 50 פּראָצענט, דערביי האָט ער אויף דער פראַגע, פאַר וואָס ער האָט דאָס אַזוי געטון, ערקלערט, אַז טעטמאַיערס ערצעהלונג איז אונמאָראַליש...

דער פאַקט איז נאָך מעהר כאַראַקטעריסטיש דערמיט, וואָס ערשט מיט עטליכע וואָכען צוריק האָט די העכסטע מאַכט אין וואַרשאַ, דער שטאָדט־ראַט און מאַגיסטראַט בעשטימט דעם העכסטען ליטעראַרישען פּריז פון דער הויפּשטאָדט, טאַקי דעם שרייבער, וועלכען ה׳ גינטלער האָט פערקוואַליפיצירט אַלס אונמאָראַלישען.

מעלדונגען.

אכטונג מענער־מאַגאַזין־אַרבייטער.

היינט, מאָנטאָג דעם 8 אָקטאָבער פונקט 8 אָוונד קומט פאָר אין אונזער פעראיינס־לאָקאַל קאָנסטאַנטינער 26 אַ פאַך־פערזאַמלונג, געווידמעט דעם אויסגאַנג פון שטרייק.

די מענער־מאַג. פאַך־קאָמ. ביים פּראָפ. פעראיין פון בעקלייד. אינר. אַרב. אין פּוילען, אָפּטיילונג אין לאָדז.

אַכטונג
פּריזיער אַרבייטער אָהן אונטערשיד פון נאַציע

היינט מאָנטאָג 8 אין אָוונט קומט פאָר אַן אַלגעמיינע פערזאַמלונג אין לאָקאַל פון פעראיין הסכּאָרניא 68:70. פון מיטגלידער און נישט־מיטגלידער. אין אייער אייגענעם אינטערעס טאָר קיינער נישט פעהלען. 1548 די פערוואַלטונג.

Dr. med.
R. STUPEL
צוריקגעקעהרט.

ערשינען נומער 1 פון
טעאטער־צייטונג
א. ז. פערוויילונגס־בלאט

אילוסטרירטער צוויי־וואָכען־זשורנאַל פאַר טעאַטער, קינאָ און פערוויילונג אונטער דער רעדאַקציע פון:
אהרן צייטלין, אלחנן צייטלין, מ. נאַדעלמאַן
מיט אַרטיקלען פון: אלחנן צייטלין, דוד הערמאַן, אהרן צייטלין, ד"ר מ. ווייכערט, ה. וויינטרויב, מ. קיפּניס, יצחק א. סאַמבערג, דוד לעדערמאַן, אננא גראָסבערג, יצחק פעלד, א. ג. קאָמפּאַניעיעץ, מ. נאַדעלמאַן, י. נאַזשיק.
חוץ דעם 15 אַקטועלע אילוסטראַציע פון דער טעאַטער־ און פילם־וועלט. צו בעקומען ביי אַלע צייטונגס־פערקויפער
פּרייז 30 גראָשען.
אַדרעס: „Tagescajtung", Warszawa, Pawia 54
tel. 526-87. Konto czekowe P. K. O. 19707.

איינגע.
וועלכער האָט געענדיגט די פאָלקס שולע, ווערט פון זאָפאָרט געזוכט ליפּאָווא 31, וואוינונג 36.

Dr. A. MAZUR
צוריקגעקעהרט.
ווסכאָדניא 65, טעל. 66-01

Dr. J. SZREIBER
כירורג
צוריקגעקעהרט.
וואוינט יעצט אויף
Traugutta 14 tel. 22-95. 806

ווּאָ? קירצליך אין
Gloria Swanson
„CAPITOL"

PACZKI ERYK ERYK PACZKI
דערמיט האָב איך דעם כבוד מיטצוטיילען דער געעהרטער קונדשאַפט, אַז פון היינטיגען טאָג אָן האָב איך אָנגעהויבען דאָס בעקען די בעקאַנטע מיט זייער גוטסקייט
פּאַנטשקעס
און איך גיב אַרויס טעגליך פון 7.30 פריה פריהשטיקען.
איך עמפּפעהל אויך פון בעסטען קוואַליטעט צוקערוואַרען־אויס־אַרבייטונגען, באָמבאָניערען פון די איינפאַכסטע ביז לוקסוסאָווע.
טשעקאָלאַדקעס אייגענער אויסאַרבייטונג.
Cukiernia „ERYK", wł. E. Szakowski
Piotrkowska róg 6-go sierpnia, tel. 48-94
Narutowicza 32 „ 48-93
דאָס לאָקאַל איז גרינדליך רעמאָנטירט.
די פירמע איז בעשאַנקען געוואָרען מיט אַ גאָלדענעם מעדאַל אויף דער לאָדזער היגיענישער אויסשטעלונג

Kino „Słońce"
Napiórkowskiego 28 (St. Zarzewska)
היינט, מאָנטאָג דעם 8 אָקט. צום לעצטען מאָל
Lya Mara i Olga Czechowa
אין דער גרויסער עראָטישער סאַלאָן־דראַמע א. נ.:
ווענוס
פון מאָנטמאַרטר
אָנהויב פון די סעאַנסען 5, 7, 9. זונטאָג און יום־טוב 3, 5, 7, 9. פּרייזען פון פּלעצער: I—80 גר. II—60 גר. III—50 גר. .'. צופאָהר מיט די טראַמווייען 3, 7, 17.

וויכטיג פאַר בעל־שמחות!
10 POŁUDNIOWA 10
איך באָרג אויס ערשטקלאַסיג געפעס, פּלאַטין, טישען, בענקלעך, אַלע כלים שטרענג כשר און זעהר ביליג. דער ערשטקלאַסיגער רעסטאָראַנטירטער זאַל, לויט׳ן אויסלענדישען סטיל, ווערט פערדינגען אויף התונות מיט גוטע בעדינגונגען.
זאַל פּאָלודניאָווא 10, פּרידוואַלד.

עלטערן!
פאַר 8 זלאָטעס אַ וואָך ווערט געלערנט מיט קינדער וואָס לערנען אין פאָלקס־שולען: חומש, רש"י נ"ך משניות, גמרא יהדות היסטאָריע, רעדען און שרייבען העברעיש און יודישע בריות זעלבסט צוזאַמענשטעלען דורכ׳ן בעוואוסטען אָרטאָדאָקסישען העברעאישען לעהרער י. ד. ראַוועפּערד. פּלאַץ וואָלנאַשטשי 6 קוויר אָפּ. רעכטס 2 שט.
ס׳יוערן אויך אָנגענומען אָנפאַנגער פון 5 יאָהר און ווי ס׳ווערט אין פערלויף פון 5 חדשים אויסגעלערנט גרינדליך עברית.
אַ שטרענג רעליגיעזע ערציהונג! ערשטע נעבענשטערן!

השבת אבדה.
שבת־צו־נאַכטס האָב איך פערלוירען: אין דער סינאַגאָגע אויף אַלעע קאָשטשושקי־גאַס 195 ז׳ל., איינגעפּאַקט אין פּאַפּיר, און אויך פערשידענע דאָקומענטען, פּאַסעס, קאַרטע נאַדלימשבאָווע אויף מאיר ליזער זגמאַנאָוויטש פון פּאַטשנעוו, אויך 3 וועקסלען. דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען רחמנות צו האָבען אויף מיר, ווייל דאָס איז מיין שבירות פאַר אַ גאַנץ יאָהר אַרבייט און זיך אָבצוגעבען צו זגמאַנאָוויטש וואָלבאָרסקאַ 37. 1542

לעזט און אַבאָנירט „די האַנדעלס־צייטונג"
№ 209 פון דעם 2 אָקטאָבער ד.י. איהר וועט דאָרט געפינען די רעזולטאַטען פון די ציהונגען פון די עפענטליכע פּאַפּירען
און צאָהלרייכע אינפאָרמאַציעס, וועגען מליבה און קרעדיט־פּאַפּירען און פערשידענע אינלענדישע און אויסלענדישע הלואות.
פּרייז פון נומער 30 גראָשען.
אַדרעס: AJENCJA WSCHODNIĄ
Zachodnia 72 1 p.. tel. 21-50 i 23-51.

Dr. med. D. HELMAN
ספּעציאַל־אַרצט פאַר האַלז, נאָז, אויערן און קעהלקאָפּף־קראַנקהייטען
PIOTRKOWSKA 68, telefon 12-20
צוריקגעקעהרט
נעמט אָן פון 10—12 און 5—7 אָוו. זונטאָג פון 10—1

נייער פאלקסבלאט
דאס לאדזער לעבען
נייער פאלקסבלאט

8 מאנטאג — כ״ד — תרפ״ט תשרי
אקטאבער
זון־אויפגאנג 5.34
זון־אונטערגאנג 5.09

דער טעקסטיל־ארבייטער־שטרייק
אונטערהאנדלונגען אין ווארשא נישט געפיהרט צו קיין אויסגלייך.
היינט ווייטערע אונטערהאנדלונגען אין ארבייטס־מיניסטעריום

א מאנאגראפיע פון לאדז
(2) אויפ'ן פארשלאג פון פרעזידיום האט דער מאגיסטראט אנגענומען א בעשלוס צו אסיגנירען אין ביודזשעט פון 1929־30 40.000 זל. אויף ארויסצוגעבען אין פויליש, ענגליש און פראנצויזיש א גענויע מאנאגראפיע פון לאדז. די רעדאקציע פון דער מאנאגראפיע איז איבערגעגעבען געוואָרען דעם וויצע פרעזידענט דר. וועלינסקי און לאזניק פראפ. סמאליק. זיי וועלען אויך אנגאזשירען די נויטיגע מיטארבייטער. די ארבייטען זענען אויסגערעכענט אויף אנדערטהאלבען יאהר.

פערזענליכעס.
אויף דער לעצטער זיצונג פון מאגיסטראט איז בעשלאָסען געוואָרען איבערצוטראגען אין רוהע־צושטאנד דעם לייטער פון דער שטעטישער פאגאטאוויע דר. וול. פינקוס. ס'איז אויך בעשלאָסען אלס אנערקענונג פאר זיין 30־יעהריגער טעטיגקייט אויפ'ן דאזיגען געביט אויסנאהמסווייזע צו בעשטימען פאר דר. פינקוס א לעבענסלענגליכע רענטע אויפ'ן גאנצען לעבען.

א מארד־פראצעס.
אויף דער נעכטיגער זיצונג פון קרייז־געריכט איז פארגעקומען דער פראצעס נעגען וואצלאוו און קאזשימיערזש הערץ, סטאניסלאוו גאברישאק, סטאניסלאוו גאיראנסקי, וולאדיסלאוו קראוטשיק און עוגעניוש ניעשטיאטי, וועלכע זענען בעשולדיגט געוואָרען, אז זיי האבען געשלאגען צום טויט א געוויסען ווינצענטי ראדוואנסקי. דאס דאזיגע טויטע געשלעג איז פארגעקומען דעם 10־טען יוני אויף ניעצאלא גאס, די אנפאלער זענען געווען בעוואפענט מיט שפארלעס, העק און אייזערנע שטאנגעס. ראדוואנסקי איז אזוי צושלאגען געוואָרען, אז פון איהם זענען ארויס די איינגעווייד. אלס פערדעכטיגע אין דאזיגען שרעקליכען מארד זענען ארעסטירט געוואָרען די דערמאהנטע פערזאנען, וועלכע זענען נעכטען געשטאנען פאר'ן קרייז־געריכט. פון אלע בעשולדיגטע האט זיך אין פערברעכען מודה געווען נאר קאזשימיערזש הערץ.

דאס געריכט האט ארויסגעטראגען א אורטייל, לויט וועלכען וואצלאוו און קאזשימיערזש הערץ, סטאניסלאוו גאברישאק און וולאד. קראוטשיק זענען פערמשפט געוואָרען אויף זעקס יאהר שווערע טורמע יעדער און פערלירען די רעכט. די איבריגע אנגעקלאגטע זענען צוליב מאנגעל אין בעווייזען פריגעשפראכען געוואָרען.

פון קאאפעראטיווען לעבען אין אונזער שטאט.
דינסטאג דעם 2. ד. ח. איז פארגעקומען אין לאקאל פון דער האנדווערקער־באנק, פאלודנאווע 4 א בשותפותדיגע בעראטונג פון פארשטעהערס פון די פערוואלטונגען פון אלע קאאפעראטיווען אין אונזער שטאט, וואס זענען אנגעשלאסען אין פערבאנד פון יודישע קאאפעראטיווע געזעלשאפטען אין פוילען.

די זיצונג, אין וועלכער ס'האבען זיך בעטייליגט די ה"ה ארדינאנס, הערשקאוויץ, דר. טארטאקאווער, סטערלינג, דיר. פערלשטיין, דיר. פויסט און פוטערמאן, איז געווען געווידמעט דער פראגע פון קאאפערירען זיך צו ווענדען צו דער היגער יודישער קאאפעראטיווער פראפאגאנדע אין אונזער שטאט.

נאך א לענגערע דיסקוסיע איז בעשלאָסען געוואָרען שאפען אנ'אפטיילונג פאר קאאפעראטיווע פראגען, אנהייבען א קאאפעראטיווע פראפאגאנדע אין די פאלקס־ און מיטעל־שולען, און גרינדען א קאאפעראטיווען פאלקס־אוניווערזיטעט אין אונזער שטאט כדי ארורכצופיהרען די אלע בעשלוסען, איז אויסגעקליבען געוואָרען א שטענדיגע קאאפעראטיווע קולטור־ און פראפאגאנדע־קאמיסיע, וועלכע וועט ארומנעמען די גאנצע לאדזער וואיעוואדזטווא. די אויבערשטע לייטונג פון דער גאנצער טעטיקייט איז איבערגעגעבען געוואָרען דעם ה' טארטאקאווער.

פרייטאג.
אין צווייטען טאג פון שטרייק, זענען שוין געשטאנען ווי עס האט פעסטגעשטעלט די שטרייק־קאמיסיע, 99 פראצענט פון די לאדזער פאבריקען און עס האבען געשטרייקט 95 פראצענט ארבייטער אין א צאהל פון 90,000 פערזאן. נישט פערשטרייקט האבען נאר י.ק. פאזנאנסקי'ס פאבריק אין די גארן־אפטיילונג ביי דער ווידזעווער מאנופאקטור. די אגיטאציע פון דער שטרייק־קאמיסיע איז געווען דריבער אנגעווענדעט אויף די צוויי פונקטען.

אין דער פראווינץ האט דער שטרייק ארומגעכאפט: זגיערזש, אזארקאוו, זדונסקא־וואליא, שעראדז, פיעטרקאוו, פאביאניץ, מאטשעניץ, אלעקסאנדראוו, קאנסטאנטין, טשענסטאכאוו, זשירארדאוו און פיל אנדערע.

צווישען די שטרייקענדע האט געהערשט א געהויבענע שטימונג. קיין בעזונדערע פאלען, נישט קוקענדיג אויף דעם פערשארפטען שטרייק, איז נישט פערנאָטירט געוואָרען.

די מאכט, דער ארבייטס־אינספעקטאר האבען פערנומען א אפווארטענדע שטעלונג ביז צו דעם ענטפער פון די אינדוסטריעלער.

דער פרעמיער בארטעל האט ארויסגערופען קיין ווארשא די פארשטעהער פון די אינדוסטריעלער.

קיין ווארשא איז אויך ארויסגעפאהרען וואיעוואדע יאשטשאלט.

* * *

אין אייניגע פאבריקען האבען די אינדוסטריעלער פארגעלעגט די ארבייטער צוצוטרעטען צו דער ארבייט און זיי וועלען בעקומען אזוי בעצאהלט ווי די אנדערע טעקסטיל־ארבייטער נאכ'ן שטרייק.

אייניגע אינדוסטריעלער האבען פארגעלעגט זייערע ארבייטער א הוספה פון 15 פראצענט מיט'ן בעדינג אבער, אז נאכ'ן שטרייק וועט די הוספה רעדוצירט ווערען ביז דעם פראצענט, וועלכע עס וועלען בעקומען די איבריגע טעקסטיל־ארבייטער נאכ'ן שטרייק.

די ביידע פארשלאגען האבען די ארבייטער אפגעווארפען.

אונטערהאנדלונגען אין ווארשא.
פרייטאג ארום 9 א זייגער אין אוונד זענען פון ווארשא געקומען די דעלעגאטען פון די אינדוסטריעלער־פעראיינען די ה"ה מ. פאזנאנסקי, מ. קערנבוים און עדוארד בעביאצקי, וועלכע זענען ארויסגערופען געוואָרען אויף א קאנפערענץ דורכ'ן פרעמיער בארטעל.

פרעמיער בארטעל האט עפענדיג די קאנפערענץ ערקלערט, אז דער סכסוך מוז ליקווידירט ווערען, ער האט אנגעוויזען דערויף, אז דער שטרייק איז פאר דער מלוכה און פאר דעם ווירטשאפטליכען לעבען נישט געוואונשען און שעדליך.

די אינדוסטריעלער האבען געענטפערט, אז נאך א גרינדליכען אנאליז פון דער איצטיגער סיטואציע אין דער אינדוסטריע און בעקענענדיג זיך מיט'ן שטאנדפונקט פון גרעסטען טייל אינדוסטריעלער קענען זיי גאר נישט ענדערען, זיי בלייבען ביים פריערדיגען. אז קיין שום פארשלאגען וועגען הוספות, קענען זיי נישט נאכקומען. די אינדוסטריעלער קלאגען זיך אויף דער קריטישער לאגע פון דער אינדוסטריע, דערמאנענדיג ווידער די לאנג־טערמיניגע וועקסלען, די קאנקורענץ אויף די אויסלענדישע מערק א. ד. גל.

פרעמיער בארטעל האט ערקלערט, אז ער נעהמט די ערקלערונגען פון די אינדוסטריעלער צו קענטניש.

געשטערט רעדעס פון דעפ. ראשאק.
פרייטאג אין דער פריה איז געקומען קיין לאדז דער קאמוניסטישער דעפוטאט ראשאק. אויפ'ן ריימאנט־פלאץ האבען זיך גלייך צונויפגענומען א גרופע קאמוניסטען, פאר וועלכע ראשאק האט אנגעהויבען צו האלטען א רעדע.

די אנגעקומענע פאליציי האט אנגעהויבען פונאנדערצויאגען דעם פערזאמעלטען עולם. דעפ. ראשאק האט די פאליציי נישט גערירט. דאן איז ראשאק אוועק צו לעאנהארד'ס פאבריק און דארט געפרובט צו האלטען א רעדע, אבער אויך דא איז גלייך אנגעקומען עטליכע אפטיילונגען פאליציי און אנגעהויבען פונאנדערצויאגען דעם עולם. די ציהערער האבען זיך אבער פערזאמעלט אייניגע מאל אויף אנדערע ערטער, נאר יעדעס מאל האט פאליציי געשטערט דעם ארויסטריט פון דעפ. ראשאק. 12 בעגלייטער פון ראשאק'ן זענען ארעסטירט געוואָרען.

היינט ווייטערע אונטערהאנדלונגען אין ווארשא.
די אינדוסטריעלע פעראיינען און אויך די פראפעסיאנעלע פעראיינען האבען בעקומען אנ'איינלאדונג קיין ווארשא, אויף א קאנפערענץ וועלכע וועט פארקומען היינט מאנטאג פארמיטאג אין ארבייטס־מיניסטעריום. די קאנפערענץ מיט די אינדוסטריעלער וועט זיך אנהויבען 11 א זייגער, מיט די ארבייטער־פארשטעהער — 1 א זייגער בייטאג. אויף דער קאנפערענץ זענען מצד די אינדוסטריעלער ארויסגעפאהרען ד"ר בארצינסקי, אינזשיניער רומפעל און אדוו. פאוולאווסקי.

מצד די פראפעסיאנעלע פעראיינען: סעקרעטאר דאנילעוויטש, דעפוטאט שטשערקאווסקי און ה' גאלינסקי (קלאסען־פעראיינען); דעפוטאט וואש קיעוויטש און ה' קאזימירטשאק (פראצא); די ה"ה מרוק און פאוויאק (קריסטליכע פעראיינען).

* * *

אויף די דעלעגאטען־פערזאמלונגען, וועלכע זענען פארגעקומען אין די קלאסען־פעראיינען איז בעשלאָסען געוואָרען דעם שטרייק מהר דערווייל נישט צו פערשארפען, און אפווארטען ביז נאך דער היינטיגער קאנפערענץ אין ווארשא.

פון די בעריכטען, וואס עס האבען אפגעגעבען די ארבייטער־דעלעגאטען איז צו זעהען, אז די רוהע איז אין ערגיץ נישט געשטערט געוואָרען. עס שטרייקען אנ'ערך 100,000 ארבייטער.

א צוזאמענשטויס אין זגערזש.
אין דער זגערזשער פאבריק „פוימוואל־מאנופאקטור" האבען פרייטאג די ארבייטער נאכנישט געהאט געווארפען די ארבייט.

א גרויסער המון ארבייטער זענען אוועק צו דער פאבריק מיט'ן ציל אפצושטעלען דארט די ארבייט. עס איז צוליב דעם געקומען צו א צוזאמענשטויס צווישען די ארבייטער און פאליציי ביי וואס אייניגע פאליציאנטען און ארבייטער זענען פערוואונדעט געוואָרען.

די ארבייט אין דער דערמאנטער פאבריק איז אפגעשטעלט געוואָרען.

שבת
אין דריטען טאג
פון שטרייק זענען אויך געבליבען שטעהן אסערס און טיילווייז פאזנאנסקי'ס פאבריקען און די ווידזעווער מאנופאקטור. בידערמאנס פאבריק, וועט אנהויבען דעם שטרייק פון היינט אן.

ביי די יודישע טעקסטיל־ארבייטער.
דאנערשטאג אין אוונד איז אין לאקאל פון קולטור־אמט פארגעקומען א פערזאמלונג פון יודישע טעקסטיל־ארבייטער. ראטמאן מילמאן האט אפגעגעבען א בעריכט וועגען גאנג פון שטרייק און האט מיטגעטיילט, אז אין אלגעמיינעם שטרייק־קאמיטעט זענען אויך אריינגענומען פארטרעטער פון די יודישע ארבייטער מילמאן און קאץ.

נאך א לענגערע דיסקוסיע איז בעשלאָסען געוואָרען אגיטירען פאר'ן שטרייק און בעמיהען זיך, אז אלע יודישע ארבייטער זאלען צושטעהן צום שטרייק.

(2) ווי מיר האבען שוין געמאלדען זענען פארשטעהער פון אינדוסטריעלער און ארבייטער, ארויסגעפאהרען קיין ווארשא אויף א קאנפערענץ, וואס איז איניציאירט געוואָרען דורכ'ן ארבייטס־מיניסטער יורקעוויטש.

לויט ווי עס אינפארמירט אונז דער רעפ. שטשערקאווסקי וועט דער קלאסען־פעראיין פארדערען אויף דער דאיגער קאנפערענץ, מ'זאל רעגולירען די לוינען פאר דער ארבייט אויף א גרעסערער צאהל שפינדלען, ווי אויך אז אין דעם הויפט־אפמאך זאל ספעציעל פיגורירען די אינסטיטוציע פון פאבריקס־רעגלאמענטען. די דאזיגע ענינים וועלען בעהאנדעלט ווערען אויף דער קאנפערענץ צוגלייך מיט דער הוספה־פארערונג.

(2) אויף דער עהערנעכטיגער פערזאמלונג פון פאבריקס־מייסטערס איז בעשלאָסען געוואָרען נישט אנצושליסען זיך צו דעם אלגעמיינעם שטרייק ביז די פאבריקאנטען וועלען געבען א תשובה אויף זייערע פארדערונגען, בתנאי אבער, אז זיי וועלען נישט אויספיהרען קיין שום ארבייטען, אפילו די קלענסטע, וואס קעהרען זיך אן צו די ארבייטער.

יוסטיץ־מיניסטער אין לאדז.
געלעגט דעם גרונדשטיין פון א געריכטס־בנין.
(—) שבת פארמיטאג איז פארגעקומען די פייערליכע גרונד־שטיין־לייגונג פון בנין פאר'ן לאדזער קרייז־געריכט אויף רוג נארוטאוויטשא און ראמבראווסקי־פלאץ.

צו דער פייערליכקייט זענען ספעציעל געקומען פון ווארשא קיין לאדז דער יוסטיץ־מיניסטער מייטשאוויטש, דער פרעזעס פון ווארשאווער אפעלאציע־געריכט סופינסקי און פראקוראר פון ווארשאווער אפעלאציע־געריכט רודניצקי און דער געוועזענער פארזיצער פון היגען קרייז־געריכט קאמינסקי, וועלכער איז איצט פרעזעס פון ווארשאווער קרייז־געריכט און אויך די ארטיגע מאכט איז געווען שטארק פערטרעטען בראש מיט'ן וואיעוואדע יאשטשאלט און גענעראל מאלאכאווסקי. עס זענען אויך אנוועזענד געווען שטאדט־פרעזידענט זשעמיענצקי, פערטרעטער פון שטאדטישע געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס א. אז. וו.

באלד ווי ס'זענען אנגעקומען דער יוסטיץ־מיניסטער בעגלייט דורכ'ן פרעזעס פון היגען קרייז־געריכט, האט דער גלח באנטשעק געהאלטען א קורצע רעדע און די פייערונג האט געעפענט מיט א גרויסער רעדע דער פרעזעס פון היגען קרייז־געריכט ה' בעלושינסקי, וועלכער האט זיך אפגעשטעלט אויפ'ן וויכטיגען מאמענט, וואס די דאזיגע געביירע איז די ערשטע מלוכה־געביירע אין לאדז, וואס מ'הויבט אן בויען אין בעפרייטען פוילען. ער האט דערמאהנט זיין פארגענגער פרעזעס קאמינסקי, וועלכער האט זיך פיל בעמיהט אויסצופועלען צו שאפען אנ'אייגענעם געריכטס־בנין און ערשט די איצטיגע רעגירונג פון מארשאל פילסודסקי האט געפונען פערשטענדניש פאר דער אויפגאבע. דערווייל וועט געבויט ווערען דער הויפט־בנין פאר דעם קרייז־געריכט. שפעטער ווערט פאראויסגעזעהן אויך אלע אנדערע צווייגען פון געריכטס־וועזען צו קאנצענטרירען אויף איין ארט.

נאך דער רעדע איז פארגעלייענט געוואָרען דער ערעקציע־אקט אין וועלכען ס'ווערט אויסגערעכענט די מלוכה־לייט וואס זענען געשטאנען ביים רודער בעת דאס געשעהעניש איז פארגעקומען. דער אקט איז שפעטער אריינגעלעגט געוואָרען אין א מעטאלענער פושקע און איז איינגעגראבען געוואָרען אין די פונדאמענטען צוזאמען מיט צייטונגען און מאנעטען.

נאכדעם ווי ס'זענען פארגעלעזען געוואָרען די בעגריסונגס־רעפעשען, וואס זענען אנגעקומען פון וויצע־מיניסטער צאר און פון מיניסטער פאר עפענטליכע ארבייטען מאראטשעווסקי, האט דער יוסטיץ־מיניסטער מייטשאוויטש געהאלטען א קורצע רעדע אין וועלכער ער האט אויסגעדריקט זיין צופרידענהייט, וואס דאס ארבייטסזאמע לאדז, וועלכע האט זיך אזוי שנעל ענטוויקעלט אין פערלויף פון איין יאהרהונדערט, האט אויך ארויסגעוויזען איהר אקטיוויטעט און ריהרעוודיגקייט באלד ווי זי איז בעפרייט געוואָרען פון דער אקופאציע, און וואס איצט ווערט אויפגעשטעלט דער ערשטער מלוכה־בנין אין לאדז פאר דעם יוסטיץ־וועזען.

נאך דער פייערונג אויפ'ן בוי־פלאץ איז פארגעקומען די איינווייהונג פון דעם נייעם בנין פון שטעטישען געריכט אויף ציגעל־גאס. אויף די טרעפ האבען דעם יוסטיץ־מיניסטער בעגריסט די בוי־אונטערנעהמער טילער און שטיינשניידער א. אנד. דער יוסטיץ־מיניסטער און פרעזעס פון קרייז־געריכט בעלושינסקי האבען געלויבט די שנעלקייט, מיט וועלכער דער בנין איז אויסגעפערטיגט געוואָרען און איבערגעגעבען געוואָרען צו דיספאזיציע פון געריכט. נאכדעם ווי ס'האט זיך בעקענט מיט די נייע איינארדנונגען איז פאר די געסט אין נייעם בנין איינגעארדענט געוואָרען א פריהשטיק. פרעזעס בעלושינסקי האט ארויסגעשיקט צום וויצע־מיניסטער צאר און צום מיניסטער פאר עפענטליכע ארבייטען מאראטשעווסקי דאנק־טעלעגראמען פאר די וואונשען לכבוד דער פייערונג.

דער יוסטיץ־מיניסטער מייטשאוויטש איז געבליבען א גאנצען טאג געווען אין לאדז, בעזוכט דעם קרייז־געריכט, פראקוראטור־אמט, טורמעס, א.א.

Dr. med. H. Lubicz
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-32
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און מענער־שוועכע קראנקהייטען. מיט היי ווגנס־קווארץ לאמפען (האר־אויספאל)
צוריקגעקערט
נעהמט אן פון 8-10 און פון 5-8 אוונט.

דאנערשטאג'דיגע זיצונג פון שטאט-ראט.

בײם אנהויב פון דער דאנערשט. זיצונג פון שטאדט־ראט האט דער לאזניק פון דער בילדונגס־אפטײלונג סמאליק געענטפערט אויף דער אינ־טערפעלאציע פון נ.פ.ר. װעגן דעם בויען פון פאלקס־שולען, דער לאזניק האט אנגעװיזען, אז דער מאגיסטראט װעט טון אלץ, כדי צו פערװיכערען פאר די שול־קינדער געניגענדע בנינים אויף שולען.

װײטער איז בעשלאסען געװארען צו נעהמען לטובת דער שטאדט א צושלאג צו אקציז־פאטענט פאר פערקויפען אלקאהאל 150 פראצענט פון די קאסטען פון פאטענט און 75 פראצענט פאר אויס־ארבײטען אלקאהאל.

ס'איז בעשלאסען געװארען אײנגאנצען איבער־צובויען דעם שטאדטישען קינעמאטאגראף און צו דעם צװעק איז בעשטימט געװארען א סומע פון 350 טויזענד זל. אין נײעם בנין װעט זיך געפונען א פארלעזונגס־זאל, לײען־זאל, ביבליאטעק און ביהד־נע. ענדליך האט דער שטאדט־ראט נעכטען ער־לעדיגט אײנע פון די װיכטיגסטע פראגען, און װעל־כער ס'איז פעראינטערעסירט די גאנצע לאדזער בעפעלקערונג. עס איז בעשטעטיגט געװארען דער

אפמאך צװישען מאגיסטראט און די צופאהר־טראמװאיען

װעגען געבען די מעגליכקײט די פאסאזשירען אהן א בעזונדערען אפצאהל צוצופאהרען ביז צו די אר־מיניסטראטיװע גרעניצען פון דער שטאדט. לויט דעם אפמאך װעט א פאסאזשיר קענען אײנשטײגען אין טראמװאי אין ראדאגאשטש און באר צעהן גראשען צופאהרען ביז'ן באלוטער פלאץ. מיט דעם װעלכען בילעט װעט מען קענען אײנשטײגען אין שטאדטישע טראמװאיען און צוקויפען א בילעט נאר פאר צװאנציג גראשען מיט'ן רעכט אײנמאל איבערצוזעצען זיך. דאסועלבע אויך פון װשובארדו, ברוס און פאביאניצער שאסע. פון די ענד־סטא־ציעס װעלען די טראמװאיען אפגעהן יעדע 10 מינוט.

ראטמאן הײצמאן האט נאך צום סוף רעפער־רירט די פראגע װעגען דעם מעמאריאל, װעלכען דער לאדזער מאגיסטראט דארף צושיקען דעם האנדעלס־מיניסטעריום מכוח די אויסבעסערונגען װעלכע דארפען געמאכט װערען אין

צעבען געזעץ,

װאס בע'עולהט א'זוי שטארק די ידישע האנד־װערקער און לערן־יונגלעך. דער מאגיסטראט און דער שטאדט־ראט האבען מסכים געװען מיט די פארשלאגען, װעלכע זענען אריינגעטראגען געװארען דורך די ראטמענער װײצמאן, האלענדערסקי און מילמאן און אנ'ענטשפרעכנדער מעמאריאל װעט איבערגעשיקט װערען אין האנדעלס־מיניסטעריום.

בעת דער זיצונג איז אויך געקומען צו פאל־גענדען

אינצידענט צװישען ראטמ. ביאלער און ראטמ. װאיעװאדזקי,

בעת זײן רעדע װעגען די צופאהר־טראמװײען האט זיך ראטמ. ביאלער אויסגעדריקט, אז די קאנ־צעסיע פון דער עלעקטראװניע װאלט פיל בעסער ערלעדיגט געװארען װען װאיעװאדזקי װאלט געזען, בעת'ן שליסען דעם אפמאך, א ראטמאן און נישט קיין װיצע־פרעזידענט.

אויף דעם האט ראטמ. װאיעװאדזקי ער־קלערט, אז אויף די „װיבריקעס" פון ביאלער'ן װעט ער נישט ענטפערען.

ראטמ. ביאלער האט זיך געפיהלט בעלײדיגט און אנגערופען װאיעװאדזקי'ן „דער גרעסטער שע־דיגער פון די שטאדטישע אינטערעסען". ראטמ. ביאלער האט אויך פראטעסטירט געגען דעם, װאס דער פארזיצער האט נישט גערופען ראטמ. װאיעװאדזקי צו ארדנונג.

עלף א זײגער אין אװענד איז די זיצונג גע־שלאסען געװארען.

העלפט די ראספשער נשרפים!

טרויעריגע לאגע פון די יודישע הײמלאזע.

װי מיר האבען שוין מיטגעטײלט איז ערב יו"ט ארויסגעפאהרען קײן ראספשע א פערטרעטער פון היגען קאמיטעט פאר די ראטונג נשרפים ה' פרײמאן.

ה' פרײמאן, װעלכער איז איצט צוריקגעקומען דערצעהלט, אז די לאגע פון די ראטונג נשרפים איז ממש א שרעקליכע. ס'האט אפגעברענט דער גאנצער יודישער טײל פון שטעדטעל. ס'האבען געליטען אויך פיל קריסטען, אײגענטימער פון די הײזער און ארבײטער. אבער װען זײ האבען גע־ליטען האבען זײ נישט פערלוירען זײער עקזיסטענץ־קװאלען, דאגעגען בײ די יודען איז די לאגע א שרעקליכע. פיל זענען זיך צופאהרען אין די נאה־ענטע ארומיגע שטעדט, אנדערע האבען זיך „אײנ־געארדענט" צו עטליכע פאמיליעס אין קאמערן, סטאראלעס א. אז. װ.

די ערשטע טעג נאך דער שרפה איז די בעפעלקערונג ממש געװען בעראהט פון הונגער. די דרײ בעקערײען, װאס האבען עגזיסטירט אין שטעטעל זענען פערברענט געװארען. פון די ארומיגע שטעטלעך האט מען געפיהרט לעבענסמיטעל און פערטײלט צװישען די הונגעריגע. אין שטאדט האט זיך געבילדעט א געמײנזאמער יודיש־קריסטליכער הילפס־קאמיטעט. דער פארזיצער פון קאמיטעט איז דער ארטיגער גלח, דער װיצע־פארזיצער איז א יוד. דער קאמיטעט האט אינטערװענירט אין פיל אפיציעלע אינסטאנצען און האט אויסגעפועלט, אז די אסעקוראציע־פרעמיעס זענען שוין אויסגעצאהלט געװארען. דער קאמיטעט בראש מיט'ן גלח בעד־מיהט זיך אויך, אז די באנק גאספאדארסטװא קראיאװעגא זאל ערטײלען הלואות אויף צוריק אויפ־בויען די אפגעברענטע בנינים. די אסעקוראציע־פרעמיע איז געװען אין גרעסטען טײל א נישטיגע.

די יודען, װאס זענען פערבליבען אין שטעד־טעל זענען אהן פרנסה, און ביז דאס שטעדטעל װעט זיך צוריק אויפבויען, זענען זײ אנגעװיזען אויף נוי־טיגער הילף. פון אנדערע שטעדט איז דערװײל די הילף א נישטיגע.

קײן זעלבסטשטענדיגע קהלה איז אין ראס־פשא נישטא, זײ געהערען צו גארשקאװיטש, די 2 ראספשער קהלה־מיטגליד'ער געהערען צום אל־געמײנעם קאמיטעט. װען ה' פרײמאן איז געקומען איז א אנגעארדענט געװארען א זיצונג פון קאמי־טעט. ס'איז בעשלאסען געװארען צוליב יו"ט די טױזענד־געלד װאס דער לאדזער קאמיטעט האט גע־שיקט פונאנדערצוטײלען ספעציעל צװישען די יו־דען. לאדז איז געװען די ערשטע שטאדט, װאס האט זיך אפגערופען און די פאר הונדערט זל., װאס ה' פרײמאן האט געבראכט, זענען פערטײלט געװארען צװישען 29 פאמיליעס — 100 פערזאן. די נויט איז זעהר גרויס. די אלע האנדװערקער, גערטנער, און סוחרים פון ראספשע האבען נישט קײן בעד־שעפטיגונג. דער לאדזער קאמיטעט פאר די ראס־פשער נשרפים האט בעשלאסען װײטער צו פיהרען זײן טעטיגקײט און אננעהמען נדבות יעדען טאג פון 6—8 אװענד אין דער הילקער שוהל (זאכאדניא 56 ס'איז נויטיג אמשטארקסטען געלד, מוזמן געלד.

צענטראלער האנדװערקער־פערבאנד טראגט ארײן אנ'אײגענע ליסטע

צו די װאהלען אין דער האנדעלס־ און אינדוסטריע־קאמער.

אזוי װי עס איז געקומען צו א קאנסאלידא־ציע פון אלע פעראײנען צו די װאהלען פון דער האנדעלס־ און אינדוסטריע־קאמער און מען האט זיך נישט גערעכענט מיט'ן צענטראלען האנדװער־קער־פערבאנד (פאלודני װא 4) איז מוצאי יום־טוב אויף דער נאכט פארגעקומען א קאנפערענץ פון אלע 14 פעראינטערעסירטע סעקציעס פון צענטראלען האנדװערקער־פערבאנד, צוזאמען מיט דער פערװאלטונג, און ס'איז בעשלאסען געװארען אויסצושטעלען אנ'אײגענע ליסטע, און אנגעהויבען אנ'אינטענסיװע, ענערגישע קאמפאניע בנוגע די װאהלען אין דער האנדעלס־ און אינדוסטריע־קאמער.

א שעבע מעשה, נאר א קורצע.

געװען אומשולדיגע בחורים און געמאכט זײ פאר פרױען־הענדלער...

אין צוזאמענהאנג מיט דער ידיעה, װעלכע האט זיך בעװיזען אין די היגע צײטונגען, אז צװײ יודישע יונגעלײט — ברידער גרינבוים האבען פער־פיהרט די 24־יעהריגע מינע גײער פון זראדף קאר־ראנאװ, דערװיסען מיר זיך פאלגענדעס:

די אויספארשונגס־מאכט האט זיך מיט דעם ענין פעראינטערעסירט און פעסטגעשטעלט, אז די ברידער גרינבוים זענען הױזירער, זײ װאױנען מיט זײערע עלטערען אין לאדז אויף פראנציסקאנער 34. פאהרען אבער ארום מיט סחורה איבער די דערפער. די גײער האבען זײ מיטגענומען קײן לאדז אלס רינסטמײדעל, און זי געפינט זיך װירקליך בײ די גרינבוימס עלטערען, בעקומט דרײסיג זל. חודש, איז געזונד און שטארק, און װעט אהײמ־פאהרען זאגט זי, װען די מוטער װעט עס פון איהר פערלאנגען.

דער טאראראם מיט „פרױען־הענדלער" איז ענטשטאנען צוליב דעם, װאס די מוטער האט אנ־געשריבען א בריף צו דער טאכטער אויף א נישט־ריכטיגען אדרעס, און װען דער בריף איז צוריק־געקומען האט דער דארפס־גלח געמאכט א רעש, אז יודען האבען דאס מעדעל אודאי פערפיהרט קײן בראזיליען...

—=:§:=—

פון האנדעלס־געריכט.

צוריקגעצויגען די באנקראט־ערקלע־רונג פון דער פירמא א.א. גרינשפאן.

אין אויגוסט האט די האנדעלס־אפטײלונג בײם קרײז־געריכט ערקלערט פאר באנקראט די פירמע אברהם אלי' גרינשפאן (פעטריקאװער 6) איז בעשלאסען איהם צו ארעסטירען.

דעם 28. סעפטעמבער איז דער ענין נאך אמאל בעטראכט געװארען אין געריכט. דער פער־טרעטער פון הערמאן ל. גרינשפאן האט ערקלערט, אז הגם פון א גרינשפאן קומט איהם נאך א חוב, װיל ער דעם חוב נישט אײנקאסירען אויף אנ'עק־זעקוטיװען אופן.

דער סכסוך צװישען די ברידער איז דערלע־דיגט געװארען דורך א דריטען צד. אויך די פירמע „עפיאנ" ערשטע בעמישע פארצעלאן־אינדוסטריע א. ג. אין קארלסבאד האט צוריקגע־צויגען איהר פארשלאג װעגען ערקלערען די פיר־מע א. גרינשפאן פאר באנקראט.

דאס געריכט האט נאכן אויסהערען די דא־זיגע ערקלערונגען ־צוריקגעצויגען דעם בעשלוס װעגען ערקלערען פאר באנקראט דער פירמע אברהם אלי' גרינשפאן און אפגעשאפט די גאנצע באנקראט ־ פראצעדור געגען דער דערמאנטער פירמע.

רעגיסטראציע פון יאהרגאנג 1908.

הײנט דארפען זיך רעגיסטרירען אלע געבוי־רענע אין 1908 י. װעלכע װאוינען אין 3. פא־ליצײ־קאמיסאריאט און זײערע פאמיליען־נעמען הויבען זיך אן מיט די בוכשטאבען:

A. B. C. D.

די רעגיסטראציע קומט פאר אין לאקאל פון מיליטעריש פאליצײאישע ביורא בײם מאגיסטראט (פיעטרקאװער 212) און קומט פאר פון 8.15 ביז 1 א זײגער בײטאג.

בײם רעגיסטרירען זיך דארפען מיטברענגען א פאס מיט א פאטאגראפיע, אבער אנ'אנדער דא־קומענט װאס בעשטעטיגט די אידענטישקײט פון דער פערזאן. פאר נישט מעלדען זיך צו דער רע־גיסטראציע דראהט א שטראף.

פערזאנען מיט „קארטא־פאביטו" דארפען זיך אויך רעגיסטרירען.

שטאט'שער בודזשעט.

אינטער'ן פארזיץ פון װיצע־פרעזידענט װיע־לינסקי איז פארגעקומען א זיצונג פון מאגיסטראט אויף װעלכער ס'איז גענומען געװארען צו קענט־ניש דער בעריכט פון דער פינאנץ־אפטײלונג פאר'ן בודזשעט פון 1927/28 י.

די פערקלענערונג פון די אויסגאבען האבען בעטראגען 2.199.388.31 זל. די פערקלע־נערונג אין די הכנסות 4.320.348.15 זל. גלײכ־צײטיג זענען די הכנסות פערגרעסערט געװארען אויף 5.345.348.92 זל.

דער גענויער בעריכט װעט פארגעשלאגען װערען צו בעשטעטיגען אויף אײנער פון די נהאנטסטע זיצונגען פון שטאט־ראט.

אין די אפטײקען

הײנטיגע נאכט־דיזשורען.

(2) הײנט דעם 8 ד. ח. דיזשורירען פאל־גענדע אפטײקען: י. אנטאניעװיטש (זגאביאניצער 50), ק. כאנדזשינסקי (פיעטריקאװער 64), װ. סא־קאלעװיטש (פשעיאזד 19), ר. רעמבעלינסקי (אנ־דזשעיא 28) י. זונדעלעװיטש (פיעטריקאװער 25), מ. קאספערקעװיטש (זגעזשער 54) און ס. טראװ־קאװסקא (בושעשינער 16.

פון „קרן קימת לישראל".

דער אבצײכען־פערקויף, װאס איז פארגעקומען נעהמענדיג אין אכט דאס שלעכטע װעטער, אראפ פערגאנגענע װאך לטובת דעם „קרע הקימת" איז מיט א פערהעלטניסמעסיג גוטען ערפאלג. בס"ה איז געזאמעלט געװארען פאר דעם דערמאנטען צװעק — 1393 זלאטעס.

די „בית־יעקב"־בעװעגונג אין לאדז.

מיטװאך, דעם דריטען טאג חומ"ס האט די „בית־יעקב" שולע (ציגעלגאס 24) אײנגעארדענט די ערשטע אויפקלערונגס־פערזאמלונג פאר די על־טערן מיט'ן צװעק, צו געבען ערקלערונגען און אנ־װײזונגען פאר די מוטערס פון די שילערינס, װאס לערנען אין דער שולע.

פרל. עפשטײן עפענט די פערזאמלונג, ערקלע־רענדיג די נויטװענדיגקײט פון דער צוזאמענארבײט פון די עלטערן מיט דער שול־לײטונג אויפ'ן ערצי־הערישען געביט. און װי אזוי צו ערציהען דאס קינד אין דער הײם.

פרוי פאגעל רעפערירט א. ד. ט. דאס „בית־יעקב" פראבלעם. די רעדנערין גיט איבער װעגען דער „בית־יעקב"־בעװעגונג בכלל און אין לאדז בפרט, זי רעדט װעגען דער הארמאנישער פער־בינדונג װאס ס'הערשט אין דער שולע צװישען דער װעלטליכער און יודישער װיסענשאפט. פרל. רובין האט געגעבען די עלטערן קאנקרעטע אנ־װײזונגען װעגען היגיענע, שולע, און הויז־דיסציפלין, א. ר. גל. פרל. עפשטײן האט געשלאסען די פער־זאמלונג.

די פערזאמעלטע האבען אויסגעדרוקט זײער דאנק די שולע־פערװאלטונג פאר דער אויפקלע־רונגס־פערזאמלונג און דערבײ אויסגעדריקט זײער װאונש אזעלכע פערזאמלונגען אפט אײנצוארדנען.

Dr. med. St. Heinrich

POMORSKA 10, TEL. 47-67

ספעצ. פון אינערליכע, און קינדער־קראנקהײטען בעהאנדלונג מיט קװארץ־לאמפען־שטראהלען

צוריקגעקעהרט

נעהמט אן פון 1–3 נאכמ. און פון 5–7 אװענד.

כעמיש־באקטעריאלאגישע לאבאראטאריע

מאגיסטער נ. שאץ

פעטריקאװער 37, 2. שט., פראנט.

אנאליזען פון קאל, אורין, לײכעך א. אז. װ.

אורין־אנאליז – 4 זל.

DR. MED.

JAKÓB EYCHNER

אלעע 1־טער מאי 16, טעל. 24־11.

צוריקגעקעהרט.

„ארט"

זאכאדניא 43

יודישער קאמער־טעאטער

לײטונג: **מ. בראדערזאן.**

הײנט און טעגליך 1 פארשטע־לונג: אנהויב פינקטליך 9.30 אװ.

„משיח געהט!"...

1. פראלאג
2. משיח געהט !...
3. קהלת
4. קארטען (באלאדע)
5. שא, שטיל
6. שמידען
7. שאכנע־זאכנע
8. טעטש
9. פריילײן מייטעל
10. מ'הוליעט

די קאסע איז אפען טעגליך פון 6 אװענד, שבת פון 1–5 נאכמיטאג און פון 7 אין אװענד

הנחה־בילעטען גילטיג מאנטאג, דינסטאג, מיטװאך און דאנערשטאג.

פערקויפט צום טייוועל.

(47 (ראמאַן).

— איך פערשטעה נישט, וואָס פאַר אַ מין לעבען קאָן אייער באַלעבאָס פיהרען אין אַזאַ אומ-געבונג! — האָט קליין פערוואונדעט אויסגערופען.

אין די צימערען איז געווען פינסטער, מרה שחורה׳דיג, ווי אַ פערוואָהרלאָזטען בית עולם.

קליין האָט זיך אין די רעיונות פאַרגעשטעלט די לאַנגע וואַקעלדיגע פיגור פונ׳ם פאָלקאָווניק אין די דאָזיגע ווענד, און ער האָט נישט-ווילענדיג אַ ציטער געטון פאַר דעם אונאַנגענעהמען, איבעל-דיגען געפיהל.

— מיין באַלעבאָס האָט קיינמאָל נישט גע-האַלטען פון פוץ! — האָט זאַווישאַ אַרויסגעברומט.

— איהר וואָלט דאָך מיר אוודאי פיעל אינ-טערעסאַנטעס געקאָנט דערצעהלען וועגען איהם, — האָט בעמערקט דער אינספעקטאָר, רייבענדיג זיך ביי דעם צוקנייטשטען שטערען.

ער איז געבליבען שטעהן ביי אַ געש״אָסע-נער טיר, און אַ דריי געטון ביים הענטעל.

די טיר איז געווען פערשלאָסען אויף אַ שלאָס.

— וואָס געפינט זיך דאָרט? — האָט קליין אַ פרעג געטון — דערלאַנגט אַהער דעם שליסעל.

זאַווישאַ האָט אָנגעהויבען צו ציטערען און אַרונטערגעלאָזט פון די הענד דעם בינטעל שליסלען.

— דאָרט איז דעם פולקאָווניקס אַרבייטס-קאַ-בינעט. איך ווייס נישט, וואָס דאָרט איז, ווייל איך בין נאָך קיין מאָל אַהין נישט אַריין. דער פולקאָווניק רוימט אַליין אויף דעם קאַבינעט. צו דעם צימער איז דאָ בלויז איין שליסעל, און ער טראָגט איהם שטענדיג מיט זיך. איך האָב קיין שליסעל נישט...

קליין האָט דורכדרינגליך אַ קוק געטון אויפ׳ן אַלטען.

— איהר זאָגט דעם אמת?

— דעם ריינעם אמת, הער! איך שווער אייך!

— גוט, באַלד וועלען מיר עס וויסען. מיר וועלען אַרויס פון הויז, און איהר וועט אונז אַזוי גוט זיין אָנווייזען די פענסטער פונ׳ם צימער.

— קיין פענסטער זענען אין דעם צימער נישטאָ. דער פאָלקאָווניק האָט זיי פערמויערט מיט צוואַנציג יאָהר צוריק.

— וואָס? צו וואָס האָט ער עס געטון?

— איך ווייס נישט

קליין האָט אַ קלאַפ געטון מיט די פינגער אין דער דעמבענער טיר.

— הייסט עס, אַז דער איינציגער מיטעל, כדי אַריינצוקריגען זיך אַהער איז אויפברעכען די טיר? — האָט ער שפּאַטיש אַ פרעג געטון — נו, מילא, אַז איך האָב קיין אַנדערע ברירה נישט, וועל איך טאַקי אַזוי טון! ברענגט אַהער אַ ברעך-שטאַנג, הער זאַווישא!

דער דינער איז דערשראָקען אָפּגעשפּרונגען אויף צוריק און אָנגעהויבען צו קרעכצען:

— וועה איז מיר! וואָס וועט זאָגען דער פאָלקאָווניק?

— ער מעג זיך זאָגען, וואָס איהם וועט זיך נאָר גלוסטען. דערלאַנגט מיר אַ ברעך-שטאַנג, און איך וועל אַליין עפענען די טיר! - האָט קליין בעפוילען.

מיט דער קיך איז דער אַלטער אַרויס אין הויף.

קליין איז אומגעדולדיג געגאַנגען הין און צוריק אינ׳ם פירהויז.

דער פשאָדאָווניק מיט זיין געהילף זענען פערוואונדערט און שווייגענדיג געשטאַנען אין ווינקעל.

דער רעגען איז געוואָרען שטאַרקער, און מיט גרויסע טראָפענס האָט ער געקלאַפּט איבערן קאַ-כעלנעם דאַך און אין די שויבען.

זאַווישע איז צוריקגעקומען אַנ׳אָדורכגענעצ-טער, אין דערלאַנגט קליינען אַ לאַנגען אייזערנעם דראָנג.

קליין האָט איין עק פון איהם אַריינגערוקט ביי דער עפענונג און מיט׳ן גאַנצען כוח זיך אָנ-געלענט אויף איהם.

— דאַכט ז״ך, די טיר גיט זיך אונטער! — האָט ער אַרויסגעברומט, רויט ווערענדיג פאַר אָנ-שטרענגונג.

די שווערע טיר האָט זיך, טרישטשענדיג אויף אַנ׳אמת אָנגעהויבען אונטערצוגעבען.

— אויב אין צימער זענען נישטאָ קיין פענ-סטער, וועלען מיר דאַרפען האָבען אַ לאָמפּ! — האָט דער אינספעקטאָר ווידער מעפוילען זאַווישאַן.

אין עטליכע מינוט אַרום נאָכדעם, ווי דער דינער איז אָנגעקומען מיט׳ן לאָמפּ, האָט זיך די טיר געעפענט.

פון שוועל אַרויס, האָט דאָס צימער געמאַכט דעם איינדרוק פון אַ ריזיגען שוואַרצען אויווען.

קליין איז אַריינגעגאַנגען, האַלטענדיג דעם לאָמפּ איבער׳ן קאָפּ.

די איבעריגע האָבען זיך פערהאַלטען אויף דער שוועל.

די לופט דאָ איז געווען אָנגעזאַפּט מיט ריחות פון כעמישע און אַפּטייק-פּראָדוקטען, און ס׳איז ממש נישט געווען מיט וואָס צו אָטעמען.

קליין האָט דערזעהן פאַר זיך אַ טיש, האָט ער אַוועקגעשטעלט דעם לאָמפּ.

ער האָט זיך מיט פערוואונדערונג אַרומגעקוקט.

דריי מענשען אויף דער שוועל האָבען גלייכ-צייטיג פערוואונדערט אויסגערופען:

אַ קאַבינעט פון אַ משוגענעם!

קאַפּיטעל עלף.

אין דער זעלבער צייט פונקט איז מינע מיט טאַליען אַרויס פון דער היים און זיך געלאָזט געהן אין דער ריכטונג צו דער טורמע וואו פאַרמאַן איז געזעסען אַרעסטירט.

דאָס קלאַפּען פון די טעפּ אין דער קיך האָט עדות-געזאָגט, אַז די טשיזשעווסקא איז פערנומען מיט׳ן קאָכען.

אין קאָרידאָר איז געשטאַנען אַ מידער מענש אָנגעטון אין אַ טונקעל בראַנאַטענעם פּאָליציי-אוי-ניפאָרם און זיך פערקעמט די פריזור ביים שפיגעל.

ער איז שוין דאָ געווען פון נעכטען אָן, באַלד נאָך קליינס אַוועקגעהן, און די גאַנצע צייט האָט ער מיט אַנ׳אויג נישט צוגעמאַכט.

געהענדיג פערביי איהם, האָט זיך טאַליע פערהאַלטען אויף אַ ווייל, און איהם ליבענסוויר-דיג בעדאַנקט פאַר זיין וואַכזאַמקייט.

— וואַרט אויף אונז נישט מיט׳ן עסען — האָט זי צוגעגעבען— פאַרוואָס אייגענטליך זאָלט איהר נישט אַ דרעמעל טון אין גאַסט-צימער אויף דער קאַנאַפּע?

— איך דאַנק אייך! — האָט געענטפערט דער פּאָליציי-בעאַמטער—מיט אייער דערלויבעניש וועל איך מיט פערגעניגען אַריינכאַפּען אַ דרעמעל.

(פאָרטזעצונג קומט).

—:0:—

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רע-דאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטוואָרטען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווע-רען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.

יורידישע אָפּטיילונג

פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

[illegible]

גילטיג דעם 8-טען אָקטאָבער 1928

8178. אברהם בלומפעלד.

אויב איהר ווילט די שולדיגע סומע דעפּאָני-רען און דער דאָזיגער אַקט זאָל האָבען רעכטליכע קאָנסעקווענצען, מוזט איהר די סומע דעפּאָנירען אין דער מלוכה קאַסע און וועגען דעם דעפּאָזיט מעלדען רעיענטאַל דעם מלוה.

8179. ר. ש.

אמת ס׳איז טאַקע פערהאַן אַזאַ פאָרשריפט לויט וועלכער מ׳קאָן אַריינציהען אין אַקטיווען דינסט אַ מיליטער-פליכטיגען כל זמן ר׳איז נאָך נישט אַלט קיין 25 יאָהר. דער דאָזיגער כלל האָט אָבער נאָר אַ שייכות צו פערזאָנען, וועלכע זענען געבליבען מחיצ׳ן קאָנטיגענט—און נישט צו די אי-בעריגע קאַטעגאָריעס מיליטער-פליכטיגע.

8180. אַ לעזער פון זגערושער גאַס 45.

בעפרייט פון דער אַלגעמיינער מיליטער-פליכט ווערען די פערזאָנען, וועלכע זענען פערמשפּט גע-וואָרען אויף אַ טערמין לענגער ווי 4 יאָהר טורמע.

—:0:—

8181. M. K. Ł.

לויט׳ן אַרט. 49 פון נייעם אוסטאַוו וועגען דער אַלגעמיינער מיליטער פליכט האָט איהר דאָס רעכט אויף אַ פערקירצטע מיליטער-דינסט, דער טערמין ווי לאַנג אַנ׳אַביטוריענט פון אַ רעגירונג-רעכטליכע מיליטער-שול דאַרף דינען איז נאָך גע-נוי נישט בעשטימט. אַלענפאַלס נישט לענגער ווי 15 חדשים.

8182. משה ג.

דער אונטערנעהמער האָט דאָס רעכט ביים אַנגאַזשירען אייך אויף אַ פּאָסטען צו פאָדערן, אַז איהר זאָלט איינלייגען אַ קויציע, ער טאָר אָבער נישט די בעקימענע פון אייך קויציע האַלטען ביי זיך, נאָר ר׳מוז ווערען דעפּאָנירט אין דער מלוכה-שע קאַסע.

—:0:—

8183. חיים פּאַלוואַדע

די שבועה, וואָס אַנ׳אַרויסגערופענער פערזאָן גיט אָפּ אין פרירענס-געריכט פערפליכטעט לגבי אַלע אויסגעהערטע ערקלערונגען און אומשטענדען, ממילא מעג מען האָבען דערמועלבען אַרויסגערופען אַלס עדות, קוים האָט מען איהם אָבער אויך אויס געהערט אין אַזעלכע פרטים, וואָס האָבען גאָר אייגענטליך אַ שייכות מיט אַנ׳עקספּערט, טראָגט ער סיי ווי פאַר די געגעבענע ערקלערונגען די פולע פעראַנטוואָרטליכקייט.

8184. אַ לעזער פון פּיעפּשאָווא גאַס.

ס׳איז אַ פראַגע, צי טראָגט איהר אַרום אָדער פיהרט איהר אַרום אייער סחורה, אין ערשטען פאַל דאַרפט איהר אויסקויפען B 5 אין צווייטען פאַל A 5.

8185. אַ גרופּע לאָקאַטאָרען פון נ׳ 108

אויב דער הויזווירט וויל איבערבויען דאָס הויז וועלכען איהר וואוינט, מיז ער אייך בעזאָר-גען פריהער מיט אַנדערע גלייכווערטיגע דירות. ער האָט אייך דאָס רעכט פאַרצולייגען וואוינונגען אין ניי-אויפגעבויטען הויז. די נייע לאָקאַלען מו-זען ענטשפּרעכען אָבער די זעלבע בעדינגונגען, וואָס די אַלטע לאָקאַלען. די לאָקאַלען אין נייעם הויז וועלען אויך אינטערליגען דעם דעקרעט וועגען לאָקאַטאָרען-שוץ.

8186. אַ שט. לעזער פון נ.-צעגעלניאַנאַ 7.

8187. יוסף שטיינבאַך

8188. ע—ן

8189. פון פּוילישע גאַס B. R.

8190. אַ האַלע-הענדלער

וועגען אייערע ענינים דאַרפט איהר זיך פער-שטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט, טעגליך פון 3—4 מיטברענגענדיג די צייטונג.

—:§:—

8191. אַ לעזער ק—ע.

געוויס דאַרפט איהר בעזיצען אַ קאָנצעסיע. וועגען די בעדינגונגען, געפאָדערטע קוואַליפיקאַ-ציעס און געאייגענטקייט פון לאָקאַל קאָנען מיר אייך גאָרנישט זאָגען — ווייל איהר בעמערקט נישט וואָס פאַרא אונטערנעהמונג איהר רעכענט זיך איינצואָרדנען. אַלענפאַלס אויב איהר ווילט בע-שעפטיגען דורכשניטליך 8 אַרבייטער מוזט איהר אויסקויפען 6 קאַט. אינדוסטרי-פאַטענט, ווייל אויפ׳ן גרונט פון דער 7-טער קאַטעגאָריע קאָנט איהר בעשעפטיגען נאָר ביז 7 אַרבייטער.

8192. 7 D 4

די אַמנעסטיע איז אויף אַזאַ חוב נישט חל. די עלטערען זענען פאַר דעם חוב נישט פעראַנט-לעך. די קאַרטע פּאַוואָלאַניעס פאַר די 1907 ווערען שוין אַרויסגעשיקט.

MIEJSKI KINEMATOGRAF OSWIATOWY
Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26
Dojazd tramwajami 16 i 10.

Od wtorku, dnia 2-go do poniedziałku, dnia 8-go października 1928 r. włącznie
dla dorosłych: **dla dorosłych:**
„Syn Marnotrawny"
Następny program:
„DANTON i ROBESPIERRE"
dla młodzieży: **dla młodzieży:**
„Żyd wieczny tułacz"
według powieści **Eugeniusza Suego.**
W poczekalniach kina codz. do g.22 audycje radjofonicz

Dr B. Knichowiecki
choroby dzieci
POWRÓCIŁ
i mieszka obecnie przy ul.
SIENKIEWICZA 61, I p. front, tel. 10-20

Dr. med.
J. MANDELBAUM
Zawadzka 16a, tel. 27-52
ספעציאַליסט פאַר אינערליכע
און נערווען-קראַנקהייטען.
נעהמט אָן טעגליך פון 5 ביז 7 אָוונד

ועפּאַרמאַציע-פּילען.

מיט דער מאַרקע „גייסטליכער" בעקאַנט פון יאָהר 1602 רעגולירען דעם מאָגען, שיצען פון רעומאַטיזם, לעבער-ליידען, גענוג דיקקייט, אַטרעטיזם, דאָס קומען בלוט אין קאָפּ, שטייען די יכגריב פון די מאַראַידען, רייניגען דאָס בלוט און בא-נייגונגען צו אָבסטרוקציע — אַ ניכטער דורכרייניגונגס-מיטעל.
צונעמען 1 אָדער 2 פּילען אַ נאַכט.
פּרייז פון אַ שאַכטעל 1.35, אויסאַרבייט פון דער אַפּטייק
Karczewski, Tuszyński, Warszawa' Trębacka 4
צו בעקומען אין די אַפּטייקען און סקלאַדען מיט׳ן „גייסטליכען" (Zakonnik). 14

וויכטיג פאַר מחותנים!
זאַל קאַלאַסעאום, זאַכאַדניאַ 53
איז צו פּעסד נגען אויף חתונות מיט די בעסטע בעדינגונגען, פּלאַטין מינש-צנגייטיגע, מיט אַלערליי בקוועמליכקייטען אויף ניגנטיע בעדינגונגען. אינפאָרמאַציעס פון 12—2 נאַכט, און פון 7—10 אָוו. פּריוואַטע אינפאָרמאַציעס ערטיילט:
מ. קירעק, וש״ר. ססקאַ 9 און י. דעמבינסקי, קיליגסקי 15.

1279
צאָהן=אַרצט
H OBODOWSKA
שענקעוויטשאַ 26
צוריקגעקערט.
עמפּפאַנגס-שעה׳ן פון 10—1 מיטאָג און פון 4—7 אָוונד.

7-io KL. SZKOŁA POWSZ. № 26
IZAAKA GOLDBERGA (Aleja I-go Maja 16).
די שולע האָט אַ דאַנק איהר פּרוכטבאַר׳ע טעטיגקייט אויפ׳ן געביט פון יידי-שען חינוך אין משך פון איהר פיל-יעהריגער עקזיסטענץ, שטענדיג פערנומען דעם חשובסטען אָרט אין דער ערשטער רייהע פון די בעדייטענדסטע בעסטע שולען פון אונזער שטאָט.
אָט אַזוי וועלען איך להבא אָנגעשטרענגט ווערען די מעגליכסטע כוחות פונ׳ם גאַנצען שול-פּערזאָנאַל, כדי צו דערהאַלטען דעם פרעסטיזש פון דער שולע אויף דער העכסטער מדרגה פון איהר אויפגאַבע.
פאַר אָנפאַנגער וועט פון נייעם שול-יאָהר אָן דער שכר לימוד בעדייטענד ערמעסיגט ווערען. גאַנץ בעזונדער וועלען אויכן המס-פּרייזען בערעכענט ווערען פאַר אונבעמיטעלטע, עווענטועל פאַר שילער, וועלכע האָבען ביז איצט געלערנט אין די שטעטישע, פּאָווזשעכנע שולען.
אין קומענדיגען שול-יאָהר וועלען די תלמידים פון 4-טען אָדזיאַל אָן לערנען נאָכמיטאָג אויך משניות אין גמרא ביי די בעסטע מלמדים פּעדאַגאָגען.
די העברעאישע שפּראַך וועט געלערנט ווערען מיט אַ זעהר לייכטען סיסטעם (עברית בעברית) אָהן שום האָקוס-פּאָקוס פון "hawara sfardit".
שילער - אָנמעלדונגען — יעדען טאָג פון 9 ביז 3 נאָכמיטאָג ביים איינשרייבען זענען נויטיג דעם שילערס מעטריקעס.

Dr. med.
BRAUN
וואוינט יעצט
6=טען שערפּיען 1
(בענעדיקטאַ) טעל. 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
נעמט אָן פון 9—11 פריה און פון 5 ביז 8 אָוונד.

ניַיהייטען!
די נייעסטע מאָדעלען
פון פּערטיגע
פּעלץ=ווארען
A. FISZLEWICZ עמפּפעהלט אויף ליפערונג בעי נגנגען
Narutowicza 12, tel. 34-66.

געהיימניספולער זעלבסטמארד

פון א יונגער שעהנער מיידעל.

(אַ בריף פון לאנדאן).

.I

אין גרייט אַרמאַנר סטריט, בלומסבערי, אַ דיסטריקט, וואָס ליגט אין דער סאַמע האַרץ פון לאָנדאָן, און וואָס האָט זיך נאָך אין דער צייט פון דעם גרויסען ענגלישען שרייבער טשאַרלס דיקענס גענאָסען אַ רעפּוטאַציע אַלס אַ געגענד שפּון דער אַרימער אינטעליגענץ, האָט מען געפונען אַ שעהן, יונג מיידעל דערשטיקט פון גאַז. אין אַ געגענד ווי פּיקאַדילי, ליעסטער סקווער, סאהאָ, אָדער אין אַנ־אַנדער טייל פון לאָנדאָן, וואו די אונטערוועלט האָט איהרע נעסטען, וואָלט עס אפשר נישט געווען אַ־הויסגעוויינליך שטאַרקע אינטערעס ביי אַלעמען, אָבער אין בלומסבערי, און נאָך גרייט אַרמאַנר סטריט דערצו, זאָל מען געפונען אַזאַ יונגען קרבן פון דער אונטערוועלט, אויף דעם האָט מען זיך נישט גערעכט, און דערפאַר איז די סענסאַציע געווען שטאַרקער און די געהיימניש גרעסער.

אין בלומסבערי שטעהט דער בריטישער מוזעום, וואָס איז דער שטאָלץ פון ענגלאַנד, און די אַלע גאַסען אַרום דעם מוזעאום בעשטעהען פון אַלטמאָדישע הייזער. כמעט אויף יעדער דריטער טירע פון פּערטער הויז קאָן מען בעמערקען אַ מעטאַלענע פּלאַטע, וואָס די שטאָרט־פערוואַלטונג האָט צוגעשלאָגען, און וואָס דערציילט, אַז דאָרט האָט אַמאָל געוואוינט דער אָדער יענער פּאָעט, אָדער וויסענשאַפטסמאַן, שריפטשטעלער אָדער קינסטלער.

די איבערשטע שטאָקען זענען פערדינגען צו אַלערליי פערזאָנען אָדער אָרגאַניזאַציעס, וואָס בעשעפטיגען זיך מיט פערשיידענע צווייגען פון קונסט און ליטעראַטור, און מען איז זעהר פאָרזיכטיג, צו וועמען מען פערדינגט אַ צימער. דאָרט קען מען געפונען מענער און פרויען פון פערשידענע ראַסען און פעלקער, דאָרט קען מען זעהן אַלערליי קליידער און הערען אַלערליי שפּראַכען, אָבער עס איז שוין אַנגענומענע זאַך, אַז אַ דירה אין בלומסבערי איז

אַ מאַרק פון אינטעליגענץ. גרייט אַרמאַנר סטריט איז לעצטענס געוואָרען בעזעצט אויך מיט מענשען, וואָס בעשעפטיגען זיך מיט פּאָליטיק, אָדער מיט דער וויסענשאַפט פון פּאָליטישער עקאָנאָמיע. און דאָרט וואוינען פיל פּראָווינציעלע רעפּוטאַטען פון פּאַרלאַמענט, אָדער מענער און פרויען, וואָס אַרבייטען אַלס סעקרעטאַרען ביי רעפּוטאַטען, וואָס ווילען האָבען שטילקייט ביים טון זייער אַרבייט, און רוהה, ווען זיי הערען אויף צו אַרבייטען.

אין איינער פון אָט די וואוינונגען אין גרייט אַרמאַנר סטריט, האָט מען געפונען טויט אַ בילד־שעהנע יונג מיידעל, וואָס איז געלעגען אויף אַ שטוהל אין איהר נאַכט־העמד, אַרומגעוויקעלט אין „קאָנפּעטי“ (שטרייפען פון קאָלירטע פּאַפּיר, וואָס ווערט בענוצט אויף בעלער און אויף קאַרנאַוואַלען) און איהר טויטער האַנד האָט זי געהאַלטען אַ צעטעל מיט אַזאַ אינהאַלט:

„טייערער סעגרי: — איך קען מעהר נישט לײדען. עס איז מיר מיאוס דאָס לעבען, וואָס איך פיהר. דו ווייסט דאָך, אַז איך ליב דיך זייט איך האָב דיך דערקענט, אָבער דו ענטפערסט מיר נישט מיט דיין ליבע. איך האָב נישט קיין געלד און נישט קיין קליידער, אַזוי, אַז עס איז מעהר נישט ווערט פאַר מיר צו לעבען. — ערנאַ. די וועלכע דו האָסט גערופען „טשאַרמען“...

ווי אַזוי די טראַגעדיע איז ענטדעקט געוואָרען.

אין דעם אָרט, וואו מען האָט דאָס מיידעל געפונען, האָט געוואוינט אַ מאַן, וועלכען די באַלעבאָסטע האָבען געקענט אַלס ראָקטאָר סטראַוס. ער האָט אויסגעזעהן אַ יאָהר פערציג און האָט זיך אָנגעגעבען אַלס ראָקטאָר, וואָס אַרבייט אין אַ דערבייאיגען שפּיטאָל, און וואָס שטודירט צו גלייכער צייט אום צו קריגען אַ העכערן דיפּלאָם. ער האָט דעם אָרט געדונגען מיט אַ צוויי־דריי יאָהר צוריק, און ער האָט פּינקטליך אָפּגעהיט צו צאָהלען, ער איז תמיד געווען שטיל, בעשיידען און אָפּגעזונדערט און מ'האָט זעלטען ווען בעמערקט, אַז עמיצער זאָל איהם בעזוכען. ער פלעגט אָפטמאָל נישט זיין עטליכע טעג נאָכאַנאַנד, און די באַלעבאָסטע האָט געוואוסט, אַז ער נעכטיגט אין שפּיטאָל, — אַזוי, יעדענפאַלס, פלעגט ער איהר זאָגען.

אין אַ ראָנערשטאָג, איידער די טראַגעדיע איז ענטדעקט געוואָרען, איז דער מאַן, ווי געוועהנליך, געקומען פאַרנאַכט אַהיים און איז אַרויף צו זיך דאָרט איז ער פערבליבען אומגעפעהר אַ שעה אָדער צוויי, דאַן איז ער אַראָפּ און האָט געזאָגט דער באַלעבאָסטע, אַז ער פאָהרט אַוועק אין דאָרף, און ער האָט געבעטען, אַז מען זאָל דאָס צימער נישט צוראַמען, ווייל ער האָט אַלעס געלאָזט אין דער בעסטער אָרדנונג. דעם נעכסטען מאָנטאָג פאַרנאַכט איז ער צוריקגעקומען. קיינער האָט איהם נישט בעמערקט אַריינגעהן. נאָר ווען די באַלעבאָסטע איז זיך געזעסען געמיטליך און געטרינקען טיי, איז זי ערשטוינט געוואָרען צו זעהן איהר סובלאָקאַטאָר אַריינלויפען צו איהר אין צימער. ער איז געווען זעהר צושראָקען. אויף זיין בלאַסען פּנים זענען טראָפּענס שווייס געשטאַנען, און פאַר אויפרעגונג האָט ער קוים געקענט אַרויסשטאַמלען די עטליכע ווערטער:

„דאָס מיידעל, דאָרט אויבען ביי מיר האָט זיך פערגיפטעט. איהר זאָלט נישט וואַגען אַרויפצוגעהן אָדער עפּעס אָנריהרען, ביז איך וועל צוריקקומען. איך לויף שוין נאָך דער פּאָליציי“, און נאָך איידער די באַלעבאָסטע האָט געקענט בעגרייפען וואָס ער האָט געזאָגט, איז ער פון צימער אַרויסגעלאָפען.

זי איז געבליבען זיצען ווי אַ צומישטע, נישט וויסענדיג, וואָס עס האָט פּאַסירט. זי האָט נישט געקענט פערשטעהן וועגען וועלכען מיידעל ער האָט גערערט, ווייל זי האָט איהם נישט געזעהן קומען מיט קיין מיידעל. זי האָט אָבער דאָך דייטליך געהערט, ווי ער האָט איהר אָנגעזאָגט, אַז זי זאָל נישט וואַגען אַרויפצוגעהן ביז וואַנען ער וועט ברענגען פּאָליציי. און דאָס האָט איהר גראָד געצוואונגען יאָ אַרויפצוגעהן. זי האָט געפונען די טיר פערשלאָסען, און זעהענדיג, אַז איהר סובלאָקאַטאָר האָט זיך נישט צוריקגעקעהרט, איז זי אַרונטער אין גאַס און געבראַכט אַ פּאָליציאַנט. דער פּאָליציאַנט האָט אויפגעריסען די טיר און אָט וואָס זיי האָבען דערזעהן:

2

נאָהענט צום גאַז־אייוועלע זענען געשטאַנען צוגערוקט צוויי שטוהלען ווי אַ בעט, און דאָרט איז געלעגע זאַ יונגע בלאָנדע מיידעל, וואָס האָט געהאַט בלויז אַ העמד אויף זיך. איהר שעהנער געבאָבטער קאָפּ איז געלעגען אויף אַ געעפענטען גאַז־רעהר, און איהרע פיס זענען געווען צוגערעקט מיט אַ לייכטער טולינער קליידעל. זי האָט אויסגעזעהן ווי זי וואָלט געשלאָפען. אָבער ווען אַ ראָקטאָר איז געקומען, האָט ער ערקלערט, אַז זי איז שוין טויט אַ פּאָר טעג. דאָס צימער איז געווען אין פולשטענדיגער אָרדנונג, מען האָט דאָרט נישט געפונען קיין סימנים פון עסען אָדער טרינקען, נאָר אויפ'ן טיש איז געשטאַנען אַנ'אַש־טעצעל מיט עטליכע שטיקלעך פון אויסגערויכערטע סיגאַרעטען. אין שלאָף־צימער האָט מען געפונען אַ מיידעלשע הוט, און נאָך אַ פּאָר קלייניגקייטען פון בילינע פרויען־קליידער, און פון דעם צושטאַנד, אין וועלכען מען האָט געפונען דאָס בעט, האָט מען געקענט זעהן, אַז נאָר איין פערזאָן האָט דאָרט געשלאָפען.

(המשך קומט).

——=:§:=——

ראַדיאָ „OM“

ראַדיאָ-אַפּאַראַטען איין און מעהר לאמפּיגע

ווי אויך פערשידענע טיילען צו אייגענער קאָנסטרוקציע פאַר ראַדיאָ-אַמאַטאָרען עמפּפעהלט

Firma Radjo „OM“ ŁÓDŹ, CEGIELNIANA 42.

בעמערקונג: נידריגע פּרייזען! בעקוועהמע קויפס-בעדינגונגען!

שוין ערשינען דאס בוך

די ענטפלעקונג פון דעם גרויסען שאָטען

פון חיים יצחק בונין.

1) אינהאַלט: א) און וואו בין איך? ב) די קללה און די ברכה. ג) הפכים. ד) צוויי זייגערס. ה) יודען און יודענטום. ו) איין נשמה און פינף געשטאַלטען. ז) דער איינזאַמער און זיין שאָטען. ח) די ענטפלעקונג פונ'ם „אני מאמין!“ ט) התגלות האדם. י) שרשים. יא) בריקען.

הויפּט פערקויף און פערלאַג א. גיטלין. פערקויף אין לאָדז ביים מחבר, אַלעיע קאָשציושקאָ 29, און אין אַלע בוכהאַנדלונגען.

Herren-Wäsche

Wir führen nur anerkannt gute Qualitäten

Oberhemden 19.50, 17.50, **15.—** 22.— bis 32.—.

Krägen garantiert 4fach **1.50, 1.75**

Krawatten immer das Neueste 5.60, 4.90, **2.90**

Krawatten feinste ausländische Dessins v. 9.50, bis 16.50

Julius Rosner

Lodz Petrikauer Strasse 98 u. 160

קוואַליפיצירטע קאָנפעקציע־אַרבייטער

ווערען געזוכט פון זאָפאָרט צו ווענדען זיך אין אַדמיניסטראַציע.

אויף גינסטיגע בעדינגונגען! מעטאַל־בעטען, שפּאַצירוועגעלעך, מאַטראַצען געבעטע, דרוטענע ווי אויך צו האַלב' בעטען „Patent“ דויט מאָס. וואַש־טישען און וויזמאַטשקעס אַמבולנסטען

אין פאַבריקס-לאַגער **„DOBROPOL“ Łódź** Piotrkowska 73 w podworzu

Dr. med.
J. HERSZFINKIEL
15 Zawadzka 15,
telefon 11-87
קינדער-קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 8—10 פרימ.
און פון 3—5 נאָכמיטאָג.

OGŁOSZENIE.

Magistrat m. Łodzi podaje do publicznej wiadomości, że w myśl uchwały Rady miejskiej № III z dnia 29 marca 1928 roku Oddział Regulacji Wydziału Budownictwa pobierać będzie następujące opłaty:

a) za uzgodnienie przez Oddział Regulacji Miasta planu sytuacyjnego i projektu budowlanego nieruchomości z zamierzeniami regulacyjnemi miasta po zł. 5 od sprawy;

b) za uzgodnienie przez Oddział Regulacji Miasta planu parcelacyjnego nieruchomości z zamierzeniami regulacyjnemi miasta o ile teren parcelacyjny nie przekracza

do	1/2	hektara	zł.	10.—
„	1	„	„	15.—
„	1 1/2	„	„	25.—
„	2	„	„	20.—
„	2 1/2	„	„	35.—
„	3	„	„	40.—
„	4	„	„	50.—
„	6	„	„	70.—
„	8	„	„	90.—
„	10	„	„	110.—
za każdy następny hektar i jego część			„	10.—

c) za przerobienie przez Oddział Regulacji Miasta w razie koniecznej potrzeby lub na ich życzenie planu parcelacyjnego nieruchomości o ile teren parcelacyjny nie przekracza

za	1 ha	po zł. 210.—	za ha
„	2 „	„ „ 182.50	„ „
„	3 „	„ „ 155.—	„ „
„	4 „	„ „ 127.50	„ „
„	5 „	„ „ 100.—	„ „
„	10 „	„ „ 87.50	„ „
„	20 „	„ „ 65.—	„ „
„	40 „	„ „ 50.—	„ „
„	80 „	„ „ 40.—	„ „
„	100 „	„ „ 32.50	„ „
ponad „	200 „	„ „ 30.—	„ „

Wyżej wspomniana uchwała Rady miejskiej zgodnie z reskryptem Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi L. SM. 3711 z dnia 4 września 1928 roku — nie podlega zatwierdz niu przez władzę nadzorczą.

Łódź, dnia 3 października 1928 roku.

Prezydent m. Łodzi
(—) B. Ziemięcki

Przewodniczący Wydziału Budownictwa Ławnik
(—) R. Izdebski

אויף ראַטעס!

הערען- און דאַמען-קאָנפעקציאָן אויף פערשידענע געגענשטענדע אויף גוטע בעדינגונגען איז צו בעקומען ביי

אברהם האכבערג

זשעראָמסקיעגאָ 1. טעל. 77-36.

Dr. med. M. KERSZNER

קינדער-קראַנקהייטען

נעהמט אָן אין דער לעשניצע אויף בזשעזשינער 11

בעראַטונג 4 זל.

נעהמט אָן אינדערהיים פון 2 ביז 3 נאָכמיטאָג אויף זשעלאַנא 16, טעל 96-51.

Dr. med. NIEWIAŻSKI

Sienkiewicza 34, tel. 59-40

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע.

נעמט אָן פון 5—9 אָוונד ווכטאָג און חגאות פון 11—1 ביטאָג

דער מאַריאַוויטען-פּראָצעס.

די טענות פון עדות אינזשינער זאַרעמבסקי.

מאָרגען אָוונד ווערט ערוואַרט דער אורטייל

די לעצטע 2 טעג פון פּלאָצקער פּראָצעס האָבען געהערט צו די אינטערעסאַנטסטע.

עס איז אויסגעהערט געוואָרען דער עדות אינזש. זאַרעמבסקי, וועלכער ווערט געהאַלטען פאַר'ן אינספּיראַטאָר פון גאַנצען פּראָצעס.

דער עדות האָט איבערגע'חזר'ט אַלץ, וואָס ער האָט געזאָגט בעת דער אויספאָרשונג. ער האָט אויסגערעדט אויף דעם אָנגעקלאָגטען, וואָס ין דער קאָרט שטעהט, דהיינו, אַז ער האָט גע- האָט 7 ווייבער און זיך געפיהרט זעהר אונמאָראַ- ליש מיט די מיידלעך אין קלויסטער.

די פאַרטיידיגער נעהמען דעם עדות אויף ן' שטאַרקען קרייץ-פערהער, בעת וועלכען דער עדות האַלט זיך זעהר חוצפה'דיג.

בעת דעם דאָזיגען פערהער שטעלט זיך אַרויס, אַז זייענדיג אַ קאַטאָליק איז דער עדות געווען צווישען די מאַריאַוויטען, און געדינט גלייכצייטיג ביידע צדדים.

ווייטער שטעלט זיך אַרויס, אַז ער „האָט זיך ענטוישט" אין די מאַריאַוויטען צוליב די שלעכטע טראַנזאַקציעס ביים צושטעלען מונדירען פאַר די „סטזשעלצעס", וועלכע זענען אָרגאַניזירט געוואָ- רען דורך די מאַריאַוויטען.

דער עדות דערצעהלט, ווי אַזוי, ער האָט זיך בעגעגענט מיט איינצעלנע מענשען, וועלכע האָבען פערלאָזען דעם קלויסטער און ער מאָלט אין העלע פאַרבען די דראַסטישע סצענעס, וועלכע האָבען געזאָלט פאָרקומען אין קלויסטער. דער עדות דערצעהלט, אַז ער אַליין איז געווען אויף דער חתונה פון קאָוואַלסקי'ן, ווען דער לעצטער האָט חתונה געהאַט מיט 6 ווייבער אויף אַמאָל...

דאָס גאַנצע עדות זאָגען פון זאַרעמבסקי'ן מאַכט אַן איינדרוק פון אַן אויסגעלערנטער דרשה.

דאַן קומען פאָר עטליכע ביי'ע קאָנפראָנטאַ- ציעס צווישען די בעשולדיגונגס- און פאַרטיידי- גונגס-עדות. די אַדוואָקאַטען אַרבייטען דערביי זעהר שווער.

שבת, 10 אַ זייגער אין אָוונד שליסט דער פּאָרזיצענדער די געריכט-פערהאַנדלונגען און לייגט אָפּ די זיצונג ביז דינסטאָג אינדערפריה, ווען ס'וועלען פאָרקומען די רעדעס פון די צדדים.

דער אורטייל ווערט ערוואַרט דינסטאָג שפּעט אין אָוונד.

אַ וויכטיגער צירקולאַר וועגען אינדוסטרי-שטייער.

וואַרשאַ, 7. דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום וועט בקרוב אַרויסגעבען אַ צירקולאַר, אַז אין פּאַ- לען, ווען דאָס געריכט וועט באַפרייען פון געלד- שטראָף, וואָס די פינאַנץ-מאַכט וועט בעשטימען פאַר נישט-אויסקויפען פּאַטענטען, וועט דער שטייער-צאָהלער אויך בעפרייט ווערען פון דער פליכט צו אויסקויפען אַ פּאַטענט.

פערגרעסערטע פּאָליציי.

וואַרשאַ, 7 טעלעפאָניש). די הויפּט-קאָ- מענדע פון דער מלוכה פּאָליציי האָט אַרויסגעגע- בען אַ צירקולאַר צו די קרייז קאָמענדעס וועגען פערשטאַרקען די קאַדרען פון דער מלוכה פּאָליציי.

אין אַלע וואָיעוואָדזטוועס וועלען, אין אַלגע- מיין, אָנגענומען ווערען נייע 400 פּאָליציאַנטען, וואָס די הויפּט-צאָהל וועט אויספאַלען אויף דער הויפּט-שטאָט און אויף די קרעסען-וואָיעוואָדזטוועס.

דער דאַנק-בריף פון דער בערלינער שטאָט-פערוואַלטונג פאַר פּראָפ. לעווי-דאָרן.

בערלין, (יט"א) אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם, וואָס דער בעקאַנטער רענטגענלאָג פּראָפ. לעווי- דאָרן געהט אַריבער אויף עמעריטור און פערלאָזט אויך זיין אַמט אין בערלינער שטאָטישען שפּיטאָל, האָט דער בערלינער מאַגיסטראַט איבערגעשיקט אַ בריף דעם פּראָפ. לעווי-דאָרן, אין וועלכען עס ווערט אויסגעדריקט זיין טיפע אנערקענונג פאַר די גרויסע פערדינסטען פון יודישען געלעהרטען פאַר'ן שטאָטישען געזונדהייטס-וועזען פון בערלין.

דער פּראָטעסט פון די ציוניסטען אין ענגלאַנד

געגען די געשעהענישען ביי'ם כותל-מערבי.

לאָנדאָן, (יט"א) די עקזעקוטיווע פון דער ציוניסטישער פעדעראַציע אין ענגלאַנד האָט אין צו- זאַמענהאַנג מיט די לעצטע געשעהענישען ביים כותל מערבי אָפּגעהאַלטען אַן אויסערגעוועהנליכע פערזאַמלונג, אויף וועלכער עס איז אָנגענומען גע- וואָרען פאָלגענדער פּראָטעסט-רעזאָלוציע: די עקזעקוטיווע האַלט פאַר איהר חוב צו פּראָטעסטירען אַם פייערליכסטען געגען די האַנדלונג פון די פער- אַנטוואָרטליכע בעאַמטע פון דער ארץ-ישראל-אַד- מיניסטראַציע, לגבי די יודישע מתפללים ביים כותל מערבי אום יום-כפור, וואָס איז געווען אַ שרייענדע בעליידיגונג פון די יודישע רעליגיעזע און נאַציאָ- נאַלע געפיהלען.

די עקזעקוטיווע פון דער ציוניסטישער פעדער- ראַציע אין ענגלאַנד איז איבערצייגט, אַז די רע- גירונג וועט אָננעהמען די נויטיגע מיטלען, כדי נישט צו דערלאָזען אין דער צוקונפט צו עהנליכע אינצידענטען און וועט אַנערקענען די טראַדיציאָנעלע רעכט פון די יודען צום כותל מערבי אין הסכם מיט'ן גייסט און בוכשטאַבליכען זין פון ארץ-ישראל- מאַנדאַט, לויט וועלכען ענגלאַנד איז בעאויפטראַגט געוואָרען צו שאַפען אין ארץ-ישראל אַ יודישע נאַ- ציאָנאַלע היים.

מוזולמענער גרייטען זיך צו דע- מאָנסטרירען פאַר'ן כותל-מערבי

די ירושלים'ער מוזולמענער רודערן אויף די גאַנצע מוזו. מענישע וועלט מיט דער פראַגע פון כותל-מערבי.

ירושלים, (יט"א) עס נעהען אַרום קלאַנ- גען ראָס די מוסולמענישע קרייזען גרייטען צו אַ מאַסען-דעמאָנסטראַציע ביים כותל מערבי, נישט קוקענדיג אויף דעם דעמאָנסטראַציע-פערבאָט. אין איינעם פון די נאָהענטסטע טעג זאָל זיך אין אָמאַר- מעטשעט פערזאַמלען אַ גרויסער צאָהל מוסולמענער, וועלכע וועלען פון דאָרט אַרויסמאַרשירען כדי צו דעמאָנסטרירען פאַר'ן כותל מערבי געגען די יודי- שע פאָדערונגען.

דער העכסטער מוסולמענישער ראַט פיהרט אַן אינטענסיווע אַקציע געגען פערברייטערען די יו- דישע רעכט ביים כותל מערבי, און בעמיהט זיך צו מאָבילוזירען די גאַנצע מוסולמענישע וועלט גע- גען די יודישע פאָדערונגען. עס זענען אַרויסגע- שיקט געוואָרען דעפּעשען, צו די קעניגען פון אי- ראַק, פערסיען, אַפגאַניסטאַן, העדזשאַס און עגיפּ- טען, ווי אויך צו די מוסולמענישע קערפּערשאַפטען אין אינדיען, סיריען און אַנדערע לענדער, אין וועל- כע עס ווערט מיטגעטיילט, ראָס די יודען שטרע- בען צו פערכאַפּען דעם כותל מערבי, וואָס איז אַ טייל פון אָמאַר-מעטשעט, און אַלע מוסולמענער ווערען אויפגעפאָדערט צו העלפען זייערע גלויבענס- ברידער אין ירושלים.

—=:§:=—

די שחיטה-געגנער אין דייטשלאַנד.

נייע פּראָבע פון בעטויבען בהמות.

בערלין, (יט"א) אין עלבערפעלד איז די טעג אָפּגעהאַלטען געוואָרען אַ פערזאַמלונג פון ריינישן-וועסטפאַלישען צער-בעלי-חיים-פעראיין. אין צענטער פון די בעראַטונגען איז געשטאַנען די שחי- טה-פראַגע. דער דירעקטאָר פון קעלנער שעכטהויז וועטערינאַר-ראַט דר. ביהלער האָט געהאַלטען אַ רעפעראַט וועגען די פּרובען, וואָס ווערען געמאַכט אין דער ריכטונג פון הומאַנער בהמות-אָפּטויבונג. עס ווערען געמאַכט פּראָבען צו בעטויבען די בהמות מיט עלעקטרישען שטראָם. די פּראָבעס האָבען בייגעוואוינט פאָרשטעהער פון דער קעלנער יודישער קהלה און עס זענען פאַרהאַן אויסזיכטען, אַז די פראַגע וועגען הומאַנער שחיטה וועט געלעזט ווע- רען אויף אַ בעפרידיגענדען אופן.

ווי בעקאַנט, איז די שטעלונג פון די יודישע רעליגיעזע אויטאָריטעטען צו דער עלעקטרישער בעטויבונג פאַר דער שחיטה נאָך נישט קלאָר.

פּראָצעס פון אַ יודישען פאַברי- קאַנט אין מאָסקווע.

מאָסקווא, 7. (טעלעגראַפיש דורך יט"א) ראָ איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס פון יו- דישען פאַבריקאַנט פונק, זיינע שותפים און אַנגע- שטעלטע.

פונק איז פאַר שפּעקולאַציע פערמשפּט גע- וואָרען אויף פינף יאָהר תפיסה און קאָנפיסקירען זיין פערמעגען. זיין בוכהאַלטער איז פערמשפּט גע- וואָרען צו פיר יאָהר תפיסה, דרייצעהן אַנדערע אָנגע- געשטעלטע — צו פערשידענע טערמינען תפיסה ביז צו דריי יאָהר. 8 פון די פערמשפּטע זענען אויפן גרונד פון דער אַמנעסטיע, בעגנעדיגט געוואָרען.

וועגען שיצען די רעכט פון די א"י-אויטאָרען אין אַמעריקאַ.

ירושלים, (י.ט.אַ.) אין צוזאַמענהאַנג מיט די ידיעות, אַז די רעכט פון די ארץ ישראל- אויטאָרען ווערען נישט בעשיצט אין אַמעריקע צוליב דעם, וואָס דער ענגליש-אַמעריקאַנישער אָפּ- מאַך וועגען שוץ פון אויטאָרען-רעכט בעציהט זיך נישט אויף ארץ-ישראל, ואַמעלט איצט די ציוניסטישע עקזעקוטיווע אין ארץ-ישראל מאַטע- ריאַלען, כדי אָנצוהויבען בעמיהונגען אין לאָנ- דאָן, אַז דער ענגליש-אַמעריקאַנישער אויטאָרען- רעכט-אָפּמאַך זאָל אַרומנעמען אויך ארץ-ישראל. די ציוניסטישע עקזעקוטיווע האָט זיך געווענדעט צום פערבאַנד פון די העבראַאישע שריפטשטעלער אין ארץ-ישראל, ער זאָל פאָרמולירען זיינע פּאָס- טולאַטען וועגען דעם ענין און צושטעלען די נוי- טיגע מאַטעריאַלען.

פעראיין צו בעקעמפען דעם אַנטיסעמיטיזם.

בערלין. (י.ט.אַ.) דער פעראיין צום שוץ געגען אַנטיסעמיטיזם האָט אָפּגעהאַלטען אין בער- לין אַ קאָנפערענץ אונטער'ן פאָרזיץ פון מיניסטער דר. גאָטהיין. דר. האָללאַכער האָט אָפּגעגעבען אַ בעריכט וועגען דער לעצטאָפּטער אויפקלערונגס- אַרבייט פון פעראיין אין משך פון פערגאַנגענעם יאָהר. נאָך דעם בעריכט האָט זיך אַנטוויקעלט אַ דיסקוסיע, וועגען דער ווייטערדיגער טעטיגקייט. צום סוף איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ נייע פער- וואַלטונג מיט גאָטהיין בראש.

די אַקציע פאַר'ן ארץ-ישראל-אויפבוי אין קעלן.

בערלין, (י.ט.אַ) ביי דער געלעגענהייט פון באַנקירען-צוזאַמענפאָהר אין קעלן און אין דער וואוינונג פון אַלפרעד טיץ פאָרגעקומען אַ צוזאַמענקונפט, בעת וועלכער דירעקטאָר אָסקאַר וואַסערמאַן האָט רעפערירט וועגען די אַקטועלע פּראָבלעמען פון ארץ-ישראל אויפבוי. אין דער צוזאַמענקונפט האָבען זיך אויך בעטייליגט איניגע איינפלוסרייכע אויסלענדישע געסט.

אַרעסטירט פאַר קאָמוניזם אין א"י.

ירושלים, 7. (טעלעגראַפיש דורך יט"א) אין תל-אביב איז אַרעסטירט געוואָרען פאַר קאָמו- ניסטישע טעטיגקייט אַ געוויסע סאָניא רעווינסקאַ. זי וועט אַרויסגעשיקט ווערען פון ארץ-ישראל אָהן געריכטס-אורטייל צוזאַמען מיט איהר 8-יעה- ריגען זוהן.

פּוילישע פּרעסע-אויספלוג אין דאַנציג.

דאַנציג, 7. (טעלעגראַפיש דורך יט"א). דער דאַנציגער סענאַט האָט איינגעאָרדענט אַ פייערליכען קבלת-פנים פאַר דעם פּוילישען פּרע- סע-אויספלוג, וועלכער ווילט איצט אין דאַנציג.

אין דעם פּרעסע-אויספלוג בעטייליגען זיך אויך פאָרשטעהער פון דער יודישער פּרעסע אין פּוילען.

דער פּאָרזיצענדער פון דאַנציגער סענאַט, סאַהם, האָט געהאַלטען אַ רעדע, אין וועלכער ער האָט ערקלערט, אַז ווער ס'וויל, אַז מ'זאָל רעס- פּעקטירען זיינע נאַציאָנאַלע רעכט, מוז דאָסועלבע טון בנוגע אַנדערע.

בעעהרונג פון אנדענקען פון אַ יודישען געלעהרטען

דעם קרבן פון דער עקספּעדיציע צום נאָרד-פּאָל.

פּראַג (י.ט.אַ) די ערשטע זיצונג פון קאָנ- גרעס פון פעלקער-פערבאַנד פאַר קולטורעלע צו- זאַמענאַרבייט, וואָס איז דאָ געעפענט געוואָרען, איז געווען געווידמעט דעם אַנדענקען פון קרבן פון דער נאָרד-פּאָל עקספּעדיציע, דעם יודישען געלעהרטען פּראָפ. פּאָנטרעמאָלי. דער גענעראַל- סעקרעטאַר פון קאָנגרעס פּרינץ ראָהאַן האָט גע- האַלטען אַ רעדע וועגען די גרויסע וויסענשאַפט- ליכע פערדינסטען פון אומגעקומענעם יודישען געלעהרטען.

ציהונג פון דער מלוכה-לאָטעריע

5. קלאַס 27-טער טאָג.

5000 זל. נ' 55269.

2000 זל. נ' 128517.

1000 זל. נ' 10498 30987 36157 38943 42754 51162 51673 60174 61272 80287 98919 109551 112746 117403 127303 148562.

600 זל. נ' 4486 7208 16708 37141 45049 45624 48711 48734 58282 60505 69837 70208 83107 87535 104003 136897 142912 144057 145023 145686 149454 144654.

פאָטאָגראַפירט
אייך גוט
אין קונסט פאָטאָגראַפישען אַנשטאַלט
„Parisien"
69 BRZEZIŃSKA 69
וואו עס ווערען אויסגע- פערטיגט די שענסטע אויפנאַהמען לויט די נייעסטע פאָטאָ-טעכניק.
פּינקטליך! / רעעל! / ביליג!
צופאָהר מיט'ן טראַמוואַי נומער 1.

Dr. med. GRZEGORZ
Rosenberg
ספּעציאַל-אַרצט פאַר מאַגען, קישקע, לעבער און אינערליכע קראַנקהייטען
GDAŃSKA 44 גדאַנסקאַ
Telefon 24-44.
נעמט אָן פון 10³⁰—12³⁰ מ. און פון 7 - 8³⁰, זונטאָג פון 10—1

לאָדז.
8 אָקטאָבער 1928

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז.
8 אָקטאָבער 1928

מעהר קלאָרהייט אין דער קאָנסטיטוציע-פראַגע.

די פראַגע וועגען ענדערונגען אין דער פּוילישער קאָנסטיטוציע און די פאַנטאַסטישע פּלענער און פּראָיעקטען פון פערשידענע גרופּען אין רעגירונגס-בלאָק, האָבען בעוואויגען דעם פּרעמיער צו נעהמען אַ וואָרט אין דעם דאָזיגען ענין. דער אינטערוויו פון פּרעמיער באַרטעל אין „קוריער ווילענסקי" איז מעהר וועניגער דער אויסדרוק פון די מיינונגען אין די רעגירונגס-ספערען וועגען די פּראָיעקטען פון די קאָנסטיטוציע-ענדערונגען.

דער פּרעמיער האָט, אמת, נישט דעטאַליזירט זיין מיינונג, ער האָט אָבער אָנגעוואָרפען גראָבע שטריכען פון דער צייכנונג, וועלכע רופט זיך קאָנסטיטוציע-ענדערונגען.

די הויפּט-מיינונגען פון פּרעמיער באַרטעל זענען: 1) אַ פּאַרלאַמענטאַרישע רעגירונג, מיט פאַרבעהאַלטען בנוגע בעשטימען און אָפּרופען אַ רעגירונג, וואָס דאַרף ליגען אין די הענד פון דעם מלוכה-פּרעזידענט. 2) פערשטאַרקען די מאַכט פון מלוכה פּרעזידענט. וועלכער זאָל אויך האָבען דאָס רעכט פונאַנדערצולאָזען דעם פּאַרלאַמענט. 3) פערשטאַרקען די רעכט פון פּרעמיער-מיניסטער, וועלכער זאָלען זיין געשטיצט אויפ'ן קאַנצלער-סיסטעם, הגם דער פּרעמיער האָט לגמרי נישט פּרעציזירט און וואָס דער דאָזיגער סיסטעם בעשטעהט. 4) פעראַנטוואָרטליכקייט פון דער רעגירונג פאַר'ן פּאַרלאַמענט.

אין דער לעצטער פראַגע האָט דער פּרעמיער געהאַט גרויסע פאַרבעהאַלטען בנוגע דער גרעניץ פון דער פעראַנטוואָרטליכקייט, דער פּרעמיער האָט נעמליך געזאָגט:

איך וואַרף אָפּ אַלע פאָרמולען, וועגען פעראַנטוואָרטליכקייט, וועלכע עקזיסטירען ביז איצט. זיי קענען נישט זיין קיין אונבעריהליכע, די פעראַנטוואָרטליכקייט פון דער רעגירונג פאַר'ן פּאַרלאַמענט דאַרף ווערען אַזוי קאָנסטרואירט, אַז זי זאָל נישט שאַפען קיין פעלד פאַר פּאָליטישע מיסברויכען: פּערזענליכע אָדער פון גרופּען-שפּעקולאַציע דאָס קריטעריום ביים בעזייטיגען אַ רעגירונג דאַרף קלאָהר אויפגעשטעלט ווערען און קאָן נישט זיין קיין רעזולטאַט פון פאַראיבערגעהענדע הומאָרען און שטימונגען, אַנ'ענטשפּרעכענדער בעשלוס פון פּאַרלאַמענט מוז אין דער קוואַליטעט און אין דער קוואַנטיטעט זיין וואָגיג און נישט נאָר אויסדריקען דעם אונוויללען צו דעם, וואָס איז פערהאַן, נאָר מוז האָבען אויך אַ געוויסע פּאָזיטיווע שטעלונג אין די פראַגען, וועלכע זענען געווען די סיבה פון רעגירונגס קריזיס. דאָס איז אַ פראַגע פון דער פּראָצעדור, וועלכע מוזען פעסטגעשטעלט און אָפּגעהיט ווערען, כדי מיט די גרויסע רעכט פון פּאַרלאַמענט זאָל נישט מיסגעברויכט ווערען און זאָל נישט אָפּגעשוואַכט ווערען די מלוכה".

נאָך איין פראַגע האָט בעריהרט דער פּרעמיער באַרטעל. ער איז דערפאַר, אַז דער עלטער-צענז פון די וועהלער זאָל געהעכערט ווערען ביז 25 יאָהר.

די צייטונגען האָבען זיך ברייט צושריבען וועגען דעם דאָזיגען אינטערוויאו פון פּרעמיער. לכל הפחות ווייסט מען שוין מעהר אָדער ווייניגער די שטעלונג פון די סאַמע מאַסגעבענדע ספערען אין דער וויכטיגער פראַגע פון קאָנסטיטוציע-ענדערונגען. אַלע פּוילישע צייטונגען פון דער סאַנאַציע-פּרעסע ביז די עקסט-רעכטע שרייבען זיך אונטער מיט ביידע הענד אויף די פּראָיעקטען פון פּרעמיער. אמת, עטליכע פון די רעכטע צייטונגען האָבען טענות, הלמאי דער עלטער-צענז זאָל נישט נאָך מעהר געהעכערט ווערען. עטליכע סאַנאַציע-בלעטער פאָדערן נאָך ראַדיקאַלערע ענדערונגען און שאַרפערע בעגרענצונגען פאַר'ן פּאַרלאַמענט. יעדענפאַלס איז שוין קלאָהר, אַז די רעגירונג האָט פאַר איהרע פּראָיעקטען אין די קאָנסטיטוציע-ענדערונגען אויך די שטימען פון די רעכטע.

קלאָהר געגען די פּראָיעקטען פון פּרעמיער באַרטעל האָט זיך אַרויסגעזאָגט, נאָר דער יודישער „נאַש פּשעגלאָנד". דאַגעגען האָט מען אַזאַ קלאָהרקייט נישט געזעהען פון אָרגאַן פון דער פּ.פּ.ס. „ראָבאָטניק". עפּעס דרעהט מען דאָרט אין אַ לייט-אַרטיקעל מיט דער צונג וועגען דעם, אַז די אַלע רעפאָרמען, וועלכע ווערען פּראָיעקטירט, קען מען אַדורכפיהרען אָהן ענדערונגען אין דער קאָנסטיטוציע, און מ'דאַרף נישט מאַכען קיין אַלאַרם.

אָפּגעזאָגט, אהן א מאָטיוו.

וועגען קרעדיטען פאַר יודישער ווירטשאַפט.

די פראַגע פון מלוכה'שע קרעדיטען פאַר יודען און יודישע אינסטיטוציעס האָט פון לאַנג שוין שטאַרק בעזאָרגט די יודישע ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס און די יודישע פּאָליטיקער. ס'איז פאַר קיינעם נישט געווען קיין סוד, און מ'האָט טאַקי פון דעם רעם נישט געמאַכט קיין סוד, אַז מ'וויל גאָרנישט געבען קיין קרעדיט-שטיצע פאַר יודען. יעדע רעגירונג האָט אויף אַנ'אַנדער אופן ערקלערט איהר שטעלונג אין דער פראַגע, אָבער די שטעלונג איז שטענדיג געווען דיזעלבע, נעגאַטיווע. יודען, סוחרים וועלען קיין קרעדיטען פון מלוכה-קוועלען נישט בעקומען.

ווען ס'איז געקומען צום רודער די איצטיגע רעגירונג, איז אָפיציעל און עפענטליך פּראָקלאַמירט געוואָרען, אַז יודען וועלען צוגלייך מיט אַנדערע בעהאַנדעלט ווערען און אַז אין אַלע מלוכה'שע פראַגען וועט רעגירירען דער מאָמענט פון צוועקמעסיגקייט, און ווירקליך — ס'האָט זיך עפּעס געענדערט. מ'האָט אָנגעהויבען ערטיילען קרעדיטען פאַר סוחרים אמת, גאַנץ קליינע, דערווייל, אָבער מ'האָט דאָך געגעבען. און אַז מ'גיט פאַר סוחרים, הייסט עס אין געוויסע קרייזען — פאַר יודען.

מ'האָט אָנגעהויבען אַרויסצוגעבען דירעקטע קרעדיטען פאַר יודישע קרעדיט-אינסטיטוציעס. באַנק פּאָלסקי, פּ. ק. אָ. האָבען אמת, זעהר קנאַפּ, אָבער דאָך אָנגעהויבען קרעדיטירען די צענטראַלע קאָאָפּעראַטיווע באַנק און איניגע גרעסערע יודישע קאָאָפּעראַטיווע בענק. פון די ספּעציעלע קרעדיטען, וואָס זענען בעשטימט געוואָרען פאַר די האַנדווערקער, האָבען אויך אָנגעהויבען בעקומען די יודישע. אמת, ס'איז געווען ווייט נישט פּראָפּאָרציאָנעל צו זייער צאָהל, ווירטשאַפטליכער השפּעה, שטייער-לאַסט, וועלכען זיי טראָגען, אָבער קיינער האָט נישט גענומען די זאַך פאַראיבעל. מ'האָט זיך אַפילו דערנערווירט מאָמענטענווייז, אָבער סוף-כל-סוף האָט מען גערעכענט, אַז ס'געהט צום בעסערן, לאַנגזאַם, אָבער זיכער.

די טרעגער פון דער „ראַזוואָי"-אידעאָלאָגיע האָבען נישט געהאַט קיין השפּעה אויפ'ן גאַנג פון דער מלוכה-פּאָליטיק און נישט רעגירירט אין ווירטשאַפטליכע פראַגען. אָבער די אַמאָליגע טוער פון די צעשלאָגענע ענדעקעס, האָבען דערשפּירט, אַז אין ענדעקישן לאַגער וועלען זיי שוין קיין קאַריערע נישט מאַכען און האָבען זיך ביסלעכווייז אָנגעהויבען אַריבערצוטראָגען אינ'ם לאַגער פון די סאַנאַטאָרען. פערשטעהט זיך, אַז זייערע אַנטי-יודישע נייגונגען האָבען זיי נישט פערלוירען אונטערוועגס, און איצט, ווען זיי הויבען אָן ביסלעכווייז צו קומען צום רודער, פיהרען זיי אַדורך דאָס מאָל שוין אונטערן שוץ פון דער אויפגעפרישטער סאַנאַציע זייערע טענדענצען, פערגעסענדיג אָן דער לעהרע, וואָס ס'האָט בעקומען גראַבסקי.

אין ענין פון קרעדיטירען די יודישע קאָאָפּעראַציע קומט לעצטענס פאַר אַנ'ערשיינונג, וואָס איז זעהר סימפּטאָמאַטיש און קען ווערען דראָהענד.

אַ לענגערע צייט האָבען די העכסטע מאַסגעבענדע אינסטאַנצען בעהאַנדעלט דעם ענין, צי די פּ. ק. אָ. זאָל ווייטער זיך פערנעהמען מיט קרעדיטירען די קאָאָפּעראַציע, אָדער צי זאָל די דאָזיגע פונקציע איבערנעהמען איינע פון די מלוכה'שע בענק: „באַנק ראָלני" (לאַנדווירטשאַפטליכע באַנק) אָדער „באַנק גאָספּאָדאַרסטוואַ קראַיאָוועגאָ" (באַנק פאַר מלוכה-ווירטשאַפט). אויסגעלאָזען האָט עס זיך דערמיט, וואָס די „באַנק ראָלני" האָט איבערגענומען צו קרעדיטירען די פּוילישע לאַנדווירטשאַפטליכע קאָאָפּעראַציע און די „באַנק גאָספּאָדאַרסטוואַ קראַיאָוועגאָ" — די פּוילישע שטאָדטישע קרעדיט-קאָאָפּעראַציעס. דערביי איז אַרויסגעגעבען געוואָרען אַ קאָמוניקאַט, אין וועלכע ס'זענען געהען אויסגערעכנט די פּוילישע קאָאָפּעראַטיווע פערבאַנדען, וועלכע גיבען דאָס רעכט צו געניסען פון די מלוכה-קרעדיטען. דאָס אַליין איז געשעהן נישט קוקענדיג אויף די פילמאָליגע צוזאָגען, אַז אויך די יודישע קאָאָפּעראַטיווע בענק וועלען בעקומען קרעדיטען.

מיט אַ קורצער צייט צוריק איז פערעפענטליכט געוואָרען אַ קאָמוניקאַט, אַז די מאַסגעבענדע מלוכה-פאַקטאָרען האָבען בעטראַכט די פראַגע פון קרעדיטירען די קאָאָפּעראַטיווען פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען און אַז ס'איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז די „באַנק גאָספּאָדאַרסטוואַ קראַיאָוועגאָ" זאָל ערטיילען קרעדיט די יודישע קרעדיט-קאָאָפּעראַטיוען, וועלכע זענען קאָנצענטרירט אין „פערבאַנד פון די יודישע קאָאָפּעראַטיווע געזעלשאַפטען אין פּוילען" און אַז קירצליך טרעט טאַקע די „באַנק גאָספּאָדאַרסטוואַ קראַיאָוועגאָ" צו צו אַ פּלאַנמעסיגער אַקציע אויף דעם געביט.

די הויפּט-בעדינגונגען צו געניסען פון דעם קרעדיט זענען פאָלגענדע: די אָנגעהעריגקייט צום „פערבאַנד פון די יודישע קאָאָפּעראַטיווע געזעלשאַפטען אין פּוילען" (ווילנער קאָאָפּעראַטיוון און די וואָס געהערען צו אַנדערע פערבאַנדען קאָנען פון די קרעדיטען נישט געניסען), 300 מיטגלידער און אַ פאַי-קאַפּיטאַל פון צעהן טויזענד זלאָטעס.

לויט די דאָזיגע בעדינגונגען וואָלטען פון אַט די קרעדיטען געקאָנט געניסען בערך 140 פערבאַנדס-קאָאָפּעראַטיוון.

די קרעדיטען גופא האָבען געזאָלט זיין גאַנץ אומבעדייטענדע. דאָס איז געשעהן מיט אַ חדשים 4 צוריק. היינט שטעהט די זאַך אַזוי: די פּ.ק.אָ. ציהט ביסלעכווייז אָפּ די קרעדיטען פון די אַלע בענק, צווישען די יודישע קאָאָפּעראַטיווע בענק זענען געווען זעקס גרעסערע, וועלכע האָבען געהאַט אַ דירעקטע קרעדיט-קאָנטאָ אין פּ.ק.אָ. די וועקסלען ווערען ביסלעכווייז אָפּגעצאָהלט. ווען מ'האָט זיך געווענדעט נאָך ווייטערדיגע קרעדיטען, האָט מען זיי אָפּגעשיקט צו דער „באַנק גאָספּאָדאַרסטוואַ קראַיאָוועגאָ", די קרעדיטען אין פּ.ק.אָ. זענען שוין כמעט אַלע אָפּגעלאָפען. די „באַנק גאָספּאָדאַרסטוואַ קראַיאָוועגאָ" האָט נאָך דערווייל נישט געגעבען קיין איינער פון די דאָזיגע בענק קיין נייע קרעדיטען. נאָכמעהר, די „באַנק גאָספּ. קראַיאָוועגאָ" האָט אויף דער ווענדונג פון די בענק נאָך קרעדיט צוגעשיקט אַנ'אָפּזאָג, אָהן אַ מאָטיוו. איין איינציגע באַנק, די יודישע סוחרים-באַנק אין וואַרשאַ, וועלכע ווערט אָנגעפיהרט פון רעפּ. ווישליצקי און האָט געהאַט אַ קרעדיט פון 100,000 זל. האָט דעם קרעדיט דערהאַלטען אַ פערגרעסערטען ביז אויף אַ האַלבען מיליאָן זל. דאָס איז נאַטירליך נישט געווען קיין שריט, וואָס איז אַ פּועל יוצא פון ווירטשאַפטליכער נויטווענדיגקייט, נאָר פון אַ פּאַרטייאישער האָלדגנעדיגקייט. אָבער אויב פּאָליטיק און ווירטשאַפט זענען פערוואַנדט, קאָן פּאָליטיקעריי אין ווירטשאַפטליכע ענינים ברענגען זעהר פיל שאָדען.

—ש.

ווינער יודענטום שטאַרבט אויס.

(קאָרעספּאָנדענץ פון ווין צום „נייעם פאָלקסבלאַט").

אין די לעצטע יאָהרען זיצען יודישע סטאַטיסטיקער און זאָגען קדיש אויפ'ן שטאַרבענדיגען יודענטום פון דער עסטרייכישער הויפּט-שטאָט ווין. אַלע פאַר חדשים בעווייזט זיך אַ נייע סטאַטיסטישע סטודיע, וועלכע בעווייזט מיט צאָהלען און ציפערען דעם ניכען טויט פון דער גרעסטער יודישער קהלה אין אייראָפּע.

היינט ווערט בעוויזען, אַז אין דער גאַנצער יודישער וועלט קומען נישט פאַר אַזוי וועניג חתונות, ווי ביים ווינער יודענטום. עס איז געוואָרען לעצטענס אַ מאָדע פון אַלטע יודישע בחורים און אַלטע בתולות מיט גרויסע בובי-קעפּלעך אין יודישען ווין. סיי-ווי נישטאָ קיין פּרנסה, האָט מען אויפגעהערט חתונה ה,בען און פערשפּאָרט די שווערע דאגות פון זיין. דער ברויט-געבער פון אַ גאַנצער פאַמיליע. אויף הונדערט יודישע הייראַטס-פעהיגע מענשען דערלויבען זיך נאָך קוים 35 פּראָצ. דעם לוקסוס פון אַ פאַמיליען-שטאַנד. דאָס הייסט, אַז דער מקור און די אייזערנע שוץ-וואַנד פון יודישען קיום אין גלות — דער פאַמיליען-לעבען — איז געוואָרען פערשטאָפּט און עס איז אין ווין נישטאָ קיין האָפנונג ווידער צו עפענען דעם ראָזיגען יודישען לעבענס-קוואַל.

מאָרגען בעווייזט אייך אַנ'אַנדער סטאַטיסטיק, אַז ביי קיין שום בעפעלקערונגס-גרופּע אין דער גאַנצער וועלט איז נישט אַזוי קליין די צאָהל פון געבורטען, ווי ביים ווינער יודענטום. דאָס איז שוין גאָר ביטער. מען הערט נישט געבוירען, ווערט אוראי יערען טאָג וועניגער יודען אין ווין. אָבער די שרעקליך-געפאַלענע געבורטען-סטאַטיסטיק איז נישט בלויז דערפאַר, וואָס מען האָט אַזוי וועניג חתונה, נאָר ווייל די 35 פּראָצ., וואָס האָבען שוין חתונה, ווילען גאָר קיין קינדער נישט, אָדער זיי בלייבען ביי איין קינד. אַ טייל זענען געוואָרען פיינשמעקער און ליבהאָבער פון אַ גוטען לעבען, איז מען צופרידען קענען אַלעס נאָכגעבען אַנ'איינקינדערדיגער פאַמיליע; דער אַנדערער טייל האָבען גענוג צו קעמפען אַרום דער פערזאָרגונג פון דער קלענסטער משפּחה, אפילו פון אַ פּאָר-פאָלק אַליין. און די שטה געהט שוין אָן נישט בלויז ביי די פרייזיניגע און רעליגיעז-גלייכגילטיגע, נאָר אפילו אין יודישליכע קרייזען, וואו מען קען נאָך דעם חילוק צווישען מצוות און עבירות.

און אַט לייענט איהר שוין די מיאוס'טע סטאַטיסטיק, אַז כמעט איין פּראָצענט יודען אַנטלויפט יערען יאָהר פון פאָלק און פון זיין גלויבען. מען אַנטלויפט אין אַ קריסטליכען פאַמיליען-קערפּער דורך געמישטע חתונות, אָדער מען טרעט סתּם אַרויס פון יודענטום אָהן אַ שום טעם. נאָר צוליב דעם, וואָס מען וויל נישט האָבען קיין שייכות צו דער יודישער צרה, פאַר וועלכער מען האָט שוין לאַנג נישט קיין געפיהל און קיין פערבינדונג. מען רייסט איבער דעם לעצטען רינגען פאָדעם צום פרעמד-געוואָרענעם יודישען פאָלקס-קערפּער און מען פערשווינדט אין דער גרויסער מאַסע פון האַלבע, אָדער גאַנצע משומדים.

ווען עס קומט נאָך צו די לעצטע צרה, פון אונפערשטענדליך-שטאַרקער שטערבליכקייט — עס שטאַרבען טאַקע מעהר יודען, ווי גוים אין ווין — איז דער שטענדיגער קריש-זאָגען פון די יודישע סטאַטיסטיקער אויפ'ן אונפערמיידליכען פערשווינדען פון דער ווינער יודישער קהלה פולקאָם גערעכט. זיי זאָגען, אַז מען קען אויסרעכענען גענוי אויפ'ן טאָג, ווען עס וועט זיך אַרומדרעהען אין ווין דער איינציגער און לעצטער יוד אין שטאָט, ווייל פון נייער יודישער צוואַנדערונג פון די מזרח-לענדער קען קיין רייד נישט זיין, סיי צוליב פּאָליטישע, סיי עקאָנאָמישע אומשטענדען.

הייסט עס אַלזאָ, אַז אַ וויכטיגער צענטר פון בערך אַ פירטעל מיליאָן יודען מיט אַלטע גרויסע טראַדיציעס מאַכט דורך אַ שווערען אויפלעזונגס-פּראָצעס און מוז אונבעדינגט זיך ענדיגען מיט פערווישען און נאַציאָנאַלען טויט. די פראַגע איז נאָר, צי מוז עס טאַקע אַזוי בלייבען און צי האָט אַ קראַנקער דאָס רעכט זיך אָפּצוזאָגען פון דאָקטוירים און מעדיקאַמענטען, נישט וועלענדיג אפילו וויסען, וואָס עס פעהלט איהם און מיט וואָס מען קען איהם ראַטעווען.

און אַט דאָ איז דאָס פּראָבלעם פון שטאַרבענדיגען ווינער יודענטום. נישט אין דער טרויעריגער סטאַטיסטיק איז די פולע סכּנה און נישט מחמת דער עקאָנאָמיש און סאָציאַל-פּאָליטישער לאַגע איז דאָס ווינער יודענטום פעראורטיילט צום טויט. געוויס מוזען געזוכט ווערען ווירטשאַפטליכע, סאָציאַלע און פּאָליטישע רפואות געגען דער דאָזיגער שרעקליכער סטאַטיסטיק. אָבער דאָס איז אַנ'אַלגעמיינע צייטגייסט-קראַנקהייט, וועלכע האָט בעפאַלען אַלע פעלקער אויף אַ העכער קולטורעלער און סאָציאַלער מדרגה. די יודען נעהמען תּמיד איבער די מאָס און זענען עקסטרעמיסטען אין יעדער בעוועגונג. אָבער דאָס אייגענטליכע חדלאת פון ווינער יודענטום ליגט פיל טיפער. די באַקטעריעס האָבען זיך אַריינגעכאַפּט אין סאַמע לעבענס-נערוו פון דער ווינער יודישער געזעלשאַפט. דאָס יודישקייט איז שוין לאַנג אָפּגעשטאָרבען אין ווין און וואו עס פערלירט זיך דאָס בעוואוסטזיין פון כלל-ישראל און דער אינטערעס פאַר'ן יודישען לעבען און יודישען שאַפען — קומט דאָך ממילא צו דער נאַציאָנאַלער אויפלעזונג אויך דער דער פיזישער און אינדיווידועלער טויט און פערענדיגען דעם לעצטען חורבן.

אָבער כל-זמן עס וועט נישט געפונען ווערען אַ וועג צו שטאַרקען אינערליך-מאָראַליש און קולטורעל די יודישקייט אין דער ווינער קהלה, וועט די סטאַטיסטיק האַלטען אין פאַלען. עס איז נישט נאָר אַ פראַגע צי עס ווערען אין ווין געבוירען אָדער עס שטאַרבען מעהר יודען, נאָר צי דאָס לעבעדיגע יודענטום לעבט ווירקליך יודיש. צי עס פיהלט זיך פערבונדען מיט'ן פאָלק און זיין גרויסער געשיכטע און צי עס איז פעראינטערעסירט אין דער געגענוואַרט און צוקונפט פון זיך אַליין און פון אַלוועלטליכען יודענטום. אָבער אין אַט די אַלע לעבענס-פראַגען איז עס אין ווין שלעכטער און טרויעריגער ווי אין וועלכען אַנדערען יודישען קיבוץ אַפילו אין די פערוואָרפענסטע לענדער. נישטאָ קיין יודישער לעבען אין ווין, נישטאָ קיין יודישער אידעאַליזם אפילו ביי דער יוגענד, ווי למשל, אין בערלין, שוין נישט צו ריידען פון עלטערען און מיטעלען דור, וועלכע האָבען אין זייער גרויסער מעהרהייט קיין שום פערשטענדניש פאַר יודישע כלל-פראַגען, אפילו נישט פאַר קלענערע פעראיינען אָדער אָרגאַניזאַציעס. נאָר אַנ'אינטענסיווע יודישע קולטור-אַרבייט צווישען אַלט און יונג קען בעניי ען און קען ראַטעווען דעם ווינער יודענטום.

(יט"א). מ. א. טענענבלאַט.

קלאָהר טרעט די פּ.פּ.ס. אַרויס געגען העכערן דעם עלטער-צענז פאַר וועהלער. יעדענפאַלס איז נישט ווייט דער וועג פון פּרעמיער באַרטעל צו דער פּ.פּ.ס.

דאַשינסקי וויל טאַקע די רעגירונגס-מעהרהייט שאַפען אויף אייגענע אחריות און די פּ.פּ.ס. וועט זיך, וואַהרשיינליך, לאָזען לייכט איבערצייגען.

ר.

איך בין שולדיג אין זיין טויט.

טרויעריגע געשיכטע וועגן א יונגען דיכטער, וואס איז קיין דיכטער נישט געווען

איך האב איהם דער׳הרג׳עט...

שווייגט! מאכט נישט קיין גערודער אלארמירט נישט די פאליציי. איך האב זיך דאך אויף איהם מיט קיין האנט נישט געווארפען און אויך נישט אין זיין קערפער קיין קויל אריינגעשאסען.

פונדעסטוועגען איז מיין געוויסען בעשווערט ווייל איך האב דאך מיט מיינע אונבערעכענטע שטיק גורם געווען, אז אנ׳ערליך און אומשולדיג לעבען זאל יונגערהייט פון דער וועלט אוועקגעהן.

ווען איך האב זיך מיט איהם אמאל בעקענט, איז ער געווען א בחור׳ל פון א יאהר 18—20 און געהאט נאר וואס געקומען פון א קליין פערווארפען שטעטעל ערגיץ אין לובלינער קאנט צוזאמען מיט זיין משפחה.

הגם ער האט אין לאדז געהאט זעהר פערמעגליכע און גאנ׳ץ נאהענטע קרובים, האבען זיי זיך גאנ׳ץ קנאפ אינטערעסירט מיט׳ן גורל פון דעם עלענדען און פעראריטען קליינשטעטלדיגען משפחה, אזוי אז דער שוואכער און פערדארטער יונגער בחור האט געמוזט זעהר שווער הארעווען ביי זאקענמאכעריי, כדי ווי ס׳איז מיט זיינע קארגע פערדינסטען אויסצוהאלטען זיין פאמיליע.

אמת, צו דער שווערער ארבייט און לאזיער לעבענס־בעדינגונגען איז דער קליינשטעטלדיגער בחור נישט געוואוינט געווען. דאך האט ער צו דער וועלט קיין גרויסע פרעטענזיעס נישט געהאט און איז פערהעלטנישמעסיג צופרידען געווען מיט זיין גורל.

2.

אין יענע צייטען, דאס איז געווען מיט 5—6 יאהר צוריק — האב איך ערטיילט גרופען סטודענטקעס און שילערינס פון די העברעע קלאסען פון די היגע מיטעל־שולען לעקציעס איבער סאציאלע למודים.

מיינע פערהערערינס האבען געשטאמט מעהרסטענטיילס פון חסידישע אדער אסימילירטע הייזער ממילא האבען זיי קיין יודיש נישט געוואלט אדער אפשר נישט געקאנט רעדען.

דערוויסענדיג זיך, אז איך פערקעהר אין אזעלכע קרייזען, האט דער דערמאנטער קליינשטעטלדיגער בחור מיר פארגעלעגט, איך זאל איהם אהין אויך אריינפיהרען.

איך האב זיין פארשלאג גערן אנגענומען, ערשטענס, צוליב דעם, אז ער זאל א־אפווארפען פון זיך כאטש די אויסערליכע פארמען פון קליינשטעטלדיגקייט און צווייטענס, אז ס׳זאל פערטאגט ווערען די נידערגעשלאגענקייט, וואס די פערהארעוועטקייט לאזט איבער אויף זיין געמיט.

מיין גוטער ווילען האט זיך אבער אנגעשטויסען אויף א זעהר נישט געשמאקע שווערקייט: דער בחור האט גענצליך נישט געקאנט רעדען קיין פויליש, וואס ס׳איז לײדער דער שליסעל צו דעם טויער פון דער קליינבירגערליכער יונגער־געזעלשאפט. מיט זיין צובראכענעם און שרעקליך־גרייזיגען פויליש וואלט ער פון די פאניענקעס משוגע אויסגעלאכט געווארען. אבער אין בעסטען פאל ארויסגעשטעלט געווארען צו געלעכטער, וואס וואלט מיר געווים אויך נישט קיין גרויס פערגעניגען בעשאפט.

האב איך מאקע גענומען פערשידענע אופנים ווי אזוי איהם מיט די אינטעליגענטקעס צו בעקענען און דערביי זאל זייער בעציהונג צו איהם בלייבען אנ׳ערנסטע.

איז מיר איינגעפאלען פאלגענדער געדאנק: אזוי ווי דער בחור איז געווען א שלאנקער, א בלאסער ברונעט, מיט צוויי טיף־פערחלומטע גרויסע אויגען, מיט א געדיכטען קאפ לאנגע פעך־שווארצע האר און דער נישט בעזונדער זויבערער שטייפער קאלנער, וועלכען ער האט געטראגען אויפ׳ן דארען האלז, איז געווען תמיד ארומגעוויקעלט מיט א ברייטען שווארצען שלייף און דער בחור האט דעריבער געהאט א הדרת פנים פון א דיכטער, וועל איך איהם מאקע פארשטעלען פאר א יונג־יודישען שרייבער, מילא, אזא איינער קאן דאך שוין דרייסט רעדען יודיש און ער איז דאך שוין נישט מחויב צו קענען פויליש. געזאגט און געטון. כ׳האב אויסגענוצט עפעס א געלעגענהייט, וואס עס האט זיך מיר אין קורצען אונטערגערוקט און דעם בחור פארגעשטעלט.

פערשטעהט זיך, אז כ׳האב געמוזט צוגעבען, אז ער איז פון די בעגאבטסטע יונגע דיכטער, אז ר׳דרוקט זיך אין ערנסטע צייטשריפטען, אז א פעראנטווארטליכער פארלאג האט שוין ארויסגעגעבען עטליכע בענדלעך פון זיינע בעסטע לידער און אז די קריטיק פערשפרעכט איהם א גלענצענדע צוקונפט.

זעלבסטפערשטענדליך, אז פון דער גאנצער מעשה איז אפילו קיין ווארט נישט געווען וואהר. נישט בלויז דער בחור האט נאך קיין איין פערז נישט געהאט געשריבען, נאר ר׳איז נאך געווען אויף אזוי ווייט אונוויסענד, אז ער האט בכלל נישט געקענט אנשרייבען אליין קיין איין זאץ אין פשוטען זין פון ווארט. אזוי, אז ר׳האט זיך קוים געקענט אונטערשרייבען. דעם ליגען האב איך דערצעהלט, ווי געזאגט, בלויז צוליב זיין, און אפשר אויך צוליב מיין כבוד וועגען.

אמת, ר׳האט מאקע געהאט אין זיך אנ׳ אינסטינקטיווע בענקשאפט און עפעס א רייץ פון בעגייסטערונג פאר דער נאטור־שעהנקייט, אבער דאס איז נישט געווען קיין שום בעזונדערע גאט־נער־בענטסע פאעטישע סובטעליטעט, נאר אנ׳איינפאכער סענטימענט, וואס יעדער יונגער מענש פיהלט, קומענדיג פון קליינעם שטעטעל, וואס איז ארומגערינגעלט געוועהנליך מיט א הערליכער נאטור־לאנדשאפט, אין דער גרויסער פערויכערטער און פערהארטעוועטער גראהער שטאדט.

כ׳ווייס נישט, וואס ס׳האט מעהר געווירקט צו זיין דיכטערישער דורך מיר אויסגעטראכטער בעגאבונג: זיינע שעהנע אויגען און שווארצע משוגרינע און אפשר גאר ביידע צוזאמען.

ווי ס׳זאל אבער נישט זיין, ער האט די מיידלעך אימפאנירט. זיי האבען גערן געזוכט זיין געזעלשאפט און ער נאך מעהר זייער סביבה.

אפט האבען זיי זיך געטראפען שוין אהן א פערמיטלונג און שפעטער האט ער זיך אפילו בעמיהט מיט מיר איננאנצען נישט צו טרעפען.

3.

דערווייל האבען מיינע צוהערערינס איהם בעקענט מיט זייערע קאלעזשאנקעס. די קאלעזשאנקעס מיט אנדערע און אזוי ווייטער. דער קרייז פון זיינע בעקאנטע האט זיך פסדר אויסגעברייטעט אומעטום האט מען איהם פארגעשטעלט אלס יונגען יודישען דיכטער און ער אליין האט זיך שוין אויך פאר אזעלכען געהאלטען.

אונז ס׳האט איהם געפעהלט דער דיכטערישער טאלאנט, אינטואיציע און ערודיציע, האט זיך ביי איהם ענטוויקעלט און גראד אין א שטארקער מאס די א. נ. דיכטערישע מאניע און אמביציע. ער איז דעריבער געווארען פרעטענציעז, חוצפה׳דיג, נישט בלויז לגבי זיינע נאיווע פערהערערינס, וועלכע האבען צוליב נישט קענען קיין יודיש נישט געהאט קיין מעגליכקייט גענויער זיך מיט איהם דורכצושמועסען און ממילא צו דערגעהן זיין אומוויסענהייט און דומקייט, נאר ער האט אויך געפאדערט אנערקענונג אלס דיכטער פון מיר און פון אלע בעקאנטע.

די דאזיגע איינגעבילדעטע מאניע האט איהם זעלבסטפערשטענדליך אויך געמוזט ברענגען אין א שטענדיגען קאנפליקט מיט די איבעריגע ארבייטער פון דער פאבריק, וואו ער איז געווען בעשעפטיגט אלס זאקענמאכער און אפילו אויך מיט׳ן בעל־הבית פון דער אונטערנעהמונג.

ער האט געהאט טענות צו דער גאנצער וועלט, הלמאי די געזעלשאפט איז אזוי אונדאנקבאר און האלט איהם נישט אויס און צווינגט איהם אז ער זאל מוזען אנשטאט לידער צו, וואס ער איז אייגענטליך נאר בערופען, נאר שאפען דאמען־זאקען.

אט די קליינליכע אמביציע און איינבילדונג האט איהם בעוואויגען, אז ער זאל אוועקווארפען דעם ווערקשטאט און אנהויבען צו פיהרען א פריי לעבען.

ס׳וואלט טאקע געווען אלץ גוט און וואויל, ווען ער וואלט דערווייל בעקומען מיטלען צום לעבען פון אנ׳אנדער קוואל. אמת, פון דער ארבייט האט ער אויך קוים געהאט דעם טאג איבערצולעבען, דעם ערשטען טאג פון לײדיג־געהן האט ער אבער שוין אנגעהויבען צו הונגערן.

וואלט ער געווען אזוי דורכגעטריבען ווי די היינטיגע פוסטעפאסטע יונגעלײטלעך און פערשטאנען אויסצונוצען די נאאיוויטעט פון די פערמעגליכע און בעלי־בתישע מיידלעך, וואלט ער נישט געדארפט הונגערן און ס׳וואלט איהם אפילו פון מזיבען־מילך אויך נישט געפעהלט. איז ער אבער צו שטאלץ געווען אז ער זאל אפילו וועלען נעניבען א גלאז טיי אין א הויז, וואוהין מ׳האט איהם איינגעלאדען. ער האט געמיינט, אז נעהמענדיג מאטעריעלע שטיצע פון ענצעלנע פערזאנען און בפרט ביי זיינע פערערערינס, שוואכט ער אפ זיין דיכטערישען פרעסטיזש.

פערקערדיג, ער האט זיך נאך פאר זיי גערריהמט, אז זיינע עלטערן זענען פערמעגליך, און זיי בעזיצען אין לובלינער געגענד א גרויס גוט. און אין דער שטיל האט ער געהונגערט גאנצע טעג און וואכען. ביז ער איז אריינגעפאלען אין א שווערע הארץ־אפשוואכונג און ווי דאקטוירים האבען קאנסטאטירט — איז ער פון הונגער געשטארבען.

צו דער לויה זענען געקומען אלע זיינע בעקאנטע מיידלעך און האבען שטארק בעוויינט נישט אזוי ווייט זיין יונגען טויט, ווי דעם גרויסען פערלוסט, וואס די דיכטונג האט דורך זיין טויט געליטען. געוואונדערט האט זיי, וואס קיינער פון די יודישע דיכטער איז נישט געקומען מאכען קיין הספד ביים אפענעם קבר פון זייערס א יונגען חבר.

ווען זיי האבען זיך דערוואוסט וועגען זיין ארימער אפשטאמונג און פשוטען הונגער־טויט איז זיין גרויסקייט צוליב זיי ובעשיידענקייט און שעמעוודיגקייט נאך מעהר געוואקסען אין זייערע אויגען. זיי האבען זיך אבער געפיהלט אין א געוויסער מאס מיטשולדיג אין זיין פריהצייטיגען טויט דערפאר, ווייל זיי האבען איהם נישט אונטערשטיצט און דערלאזט איהם הונגערן.

איך דאגעגען האב זיך געפיהלט אלס דער איינציגער שולדיגער אין זיין יונגען טויט און ביז׳ן היינטיגען טאג קאן איך נאך אלץ מיין געוויסען נישט ריין מאכען.

ארנום.

מאטעריאלען צו דער געשיכטע פון יודישען טעאטער אין לאדז

די טעג האט דער רעדאקטאר פון „לעקסיקאן פון יודישען טעאטער" ה׳ זלמן זילבערצווייג בעזוכט די קינדער פון פערשטארבענעם טעאטער־דירעקטאר און שוישפילער יצחק זאנדבערג און ביי זיי בעקומען זעהר פיל מאטעריאלען און פאטאגראפיעס צו דער געשיכטע פון יודישען טעאטער אין לאדז, וואס האט אזעלכע שעהנע בלעטלעך אין דער אלגעמיינער יודישער טעאטער־געשיכטע.

א גרויסער טייל פון די דאזיגע מאטעריאלען איז א דאנק דער איניציאטיווע פון ה׳ זילבערצווייג דורך די יורשים געשאנקען געווארען פא׳ן יודישען וויסענשאפטליכען אינסטיטוט אין ווילנע, וואו זיי וועלען זיך געפינען אין טעאטער־מוזעאום אויפ׳ן נאמען פון דער פערשטארבענער קינסטלערין אסתר רחל קאמינסקא.

אין „אררט"

גייט דער יום־טוב־פראגראם.

די סענסאציע פון דעם טעאטראלישען לאדז אין דעם היינטיגען יום־טוב געווען דער לעצטער פראגראם פון „אררט" א. נ. „משיח געהט".

די אלע פארשטעלונגען זענען ארויך ביי „אנ־שלאגען", דאס הייסט, ביי פולשטענדיג־אויספער־קויפטע זעלער.

פיל הונדערטער מענשען האבען זיך נישט געקאנט דערשלאגען צו דער קאסע און זענען אוועק אהן בילעטען.

דער „אררט" האט אלזא, יום־טוב בעוויזען, ווי אזוער שטארט נויטיגט זיך אין א בעשטענדיג יודיש טעאטער, וואס זאל שטעהן אויף א הויכער קינסטלערישער מדרגה.

די בעגייסטערונג פון דעם עולם איז פאקטיש געווען עד אין לשער, און פון דער ריזיגער פרע־קווענץ איז צו אורטיילען, אז דער איצטיגער פראגראם וועט זיך נאך לאנג האלטען אויפ׳ן אפיש.

היינט ווערט געשפילט דער יום־טוב־פראגראם א. נ. „משיח געהט"!

אנהויב פון דער פארשטעלונג — 9.45 אוו.

„מלכה שווארצענקאפ"

אין „טעאטער פאפולארני".

5 פון דער דירעקציע פון „טעאטער פאפו־לארני" טיילט מען אונז מיט, אז די נאהענטסטע פרעמיערע אין דעם דאזיגען טעאטער וועט זיין די בעקאנטע פיעסע פון גאבריעלא זאפאלסקא „מלכה שווארצענקאפ", וועלכע האט לעצטענס געהאט גרויס ערפאלג אין ווארשא.

די דאזיגע פיעסע ווערט רעזשיסירט דורך דיר. פילארסקי און דעם יונגען ארטיסט פון „אררט", ש. רושיגאן.

דעם מוזיקאלישען טייל פון דער אויפפיהרונג האט קאמפאנירט דער איצטיגער „אררט"־קאמ־פאניסט, דוד בייגעלמאן.

ספארט - בעוועגונג.

נעכטיגע רעזולטאטען פון די ליגע-מעטשען

וועגען דער מייסטערשאפט פון פוילען.

„טוריסטען"—„קראקאוויא" 1:1 (0:0)

קאטאוויץ, 7 טעלעפאניש.

„1 פוסבאל־קלוב"—„ל.ק.ס." 0:5 (0:1)

„רוך"—„ווארטא" (פויזען) 2:2 (2:2)

ווארשא, 7 טעלעפאניש.

„לעגיא"—„ווארשאווי אנקא" 1:7

לעמבערג, 7 טעלעפאניש

„פאגאן"—„פאלאניא" (ווארשא) 3:4

רעזולטאטען פון די פוסבאל-מעטשען

וועגען דער מייסטערשאפט פון לאדז.

„הכח"—„סאקאל" (זגערזש) 3:2 (0:0)

„קדימה"—„קראפט" 0:4 (0:2)

„ביעג"—„פאגאן" 2:4

רעזולטאטען פון די מייסטער-שאפט-מעטשען

וועגען אריבערגעהן אין דער „א."-קלאס אין לאדז.

„חשמונאי"—„בוזשא" 4:0 (3:0)

„ל.ט.ס.ג." 2 — „סאקאל" 2 2:1 (1:1)

ה. ב—ן.

יודיש טעאטער אין פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20.
אינטער דער לייטונג פון א. בעזמאן און א. קאמפאניעץ.

לעצטע אבשידס־פארשטעלונגען פון דעם אמעריקאנער סטאר בעני אדלער פאר זיין אפפאהרען נאך אמעריקא
אין די ליבלינגס פון לאדזשער פובליקום באריסאווא, ראבינאוויטש, בראנעצקי,

היינט מאנטאג, 9 אין אווענד גרויסע פאפולערע פארשטעלונג פון 1 ביז 250 זל.
צום 3־טען מאל די וועלט־בעריהמטע פיעסע
אפרוף
אהוזאהריץ
לעבענסבילד אין 4 אקטען מיט געזאנג פון סיגאל.
הויפט־ראל „דעוו"— בעני אדלער.

מיטוואך, ד. 10־טען, 9 אזייגער אווענד לעצטע געזעגנונגס־פארשטעלונג פון
בעני אדלער
פרעמיערע! צום 1־טען מאל אין לאדז!
20 יאהר אונטער דער ערד
סענסאציאנעל. פיעסע אין 4 אקטען פון פיינמאן.
הויפט־ראל „גרישא"—בעני אדלער.

אנאנס! די נאהנטסטע פרעמיערע „די דריי כלות".

פס נעהמט אנטייל (לויט א ב) פרויען: בעזמאן, באריסאווא, מאכאראווסקא, נערה, פאדערמאן, קאמפאניעץ. מענער: אריעל, אייזענבערג, בראנעצקי, באלבירסקי, האמבורגער, מאכאראווסקי, מאטקאוו, נייהויז, פאלאנסקי, ישראל קאמפאניעץ, ראבינאוויטש, ראקאוו.
אדמינ.: מ. ארנוואלד. מוזיק. לייטונג: ל. זעלמאן. בילעטען אין פילהארמאניע־קאסע.

אלע
האבען זיך שוין איבערציינגט, אז די
ביליגסטע און רעעלסטע
פערפומעריע
— איז נאר ביי —
י. דרוקער
11 זאוואדזקא 11
טעלעפאן 92־75.
בעמערקונג: יעדער קויפער בעקומט גראטיס א פלעשעל פערפום
פון דער וועלט־בעריהמטער פירמע „Fascinatto" Berlin

Salon Sztuki i antykwarnia
Abe GUTNAJERA
z WARSZAWY
GRAND HOTEL-SALA ZŁOTA

פון 8 א זייגער אווענד
בילדער־אויסשטעלונג
פון פוילישע און פרעמדע קינסטלער
אריגינעלע פערסישע דיוואנען
אנטיקען א. ז. וו.

שפארט-געלד!
קויפט
שירמס, שטעקענס
נור אין דער ווערקשטעל פון
ס. פײגענבוים, נארוטאוויטשא 19
ווייל איהר קענט דארט קויפען מיט 25% ביליגער ווי איבעראל.
אכטונג! עס ווערען אנגענומען אלערליי רעפעראטורען און דעקונג.

אכטונג ה"ה פריזיערס!!!
לכבוד יום-טוב
עמפפעהל איך א גרויסען אויסוואהל פון:
קעלנישע בלומען-וואסער 3.20 א קילא
וועזשעטאל " 1.40
ברילאנטין " 3.40
פראנצויזישער לאקיר 45 גר. א דעקא.
איך בעזיץ א רייכען אויסוואהל פון ראזיר-מעסערס, פלאטין- און שטאהל-זאכען צו פאבריקס-פרייזען. מיט אכטונג
י. דרוקער, זאוואדזקא 11.
טעלעפאן 92-75.
בעמ.: פאר ענגראסיסטען — געהעריגער ראבאט און גינסטיגע בעדינגונגען.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און דענטיסטישער קאבינעט.
בזשעזשינער 11, טעלעפאן 63-37
אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

ד"ר וואלינסקי נאז, האלז, אויערן קר.	4—3
ד"ר קערשנער קינדער קראנקהייטען	4½-3 11-9
ד"ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען	1—11
ד"ר קוביטש הויט און געשלעכט-קר.	1½—12½
ד"ר שמירגעלד נערווען און גייסטיגע קר.	2—1
ד"ר גאלדבלאט אויגען-קראנקהייטען	½—12½
ד"ר עליאסבערג כירורגישע קראנקה.	2—1
ד"ר בערגמאן פרויען און געבורט-הילף	4—3

פסיכא-טעראפיע, שפראך-שטערונגען ווי שטאטלען א. א. ווי פעקען-שפיצען, קינסטליכע בערג-זון, בעשטראהלונג איינשפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס, אויף פערלאנג — פיזיטען אין שטאט. — אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אויך פלעגמע און בלוט אימפפונגען געגען שקארלאטין.

ד"ר קאזשינסקי סטאר אפאלסקא
צאהן-ארצט 10—1 3 6
קינסטליכע ציהן, קאראנען, פאמבען א. א. וו.

די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאג.

א פריווילין
וועלכע איז בעקאנט אין דער קאנפעקציע-בראנזשע מיט גוטע רעפערענצען קען זיך מעלדען אין די שעה'ן פון 7 — 9 אין אווענד ביי
טשערנילאווסקי
ווסכאדניא 72, פראנט 1 ש.

א קעכין
(פריילײדיג)
וועלכע קען גוט קאכען און באקען ווערט געזוכט.
צו מעלדען זיך אויף קילינסקי 97,ביים ווירט.

Dr. med.
H. WEISHOFF
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען.
23 Zawadzka 23
צוריקגעקעהרט.
נעמט אן פון 4—5.30 נ"מ.

א וועש-נייהערין
א קנעפ-נייהערין
צו טריקאטאזש, ווי אויך א לערן-יונגעל ווערען געזוכט ביי פינקעלשטיין, זגערזשער 14, פראנט.

א מבליגסטען און אויף די בעקוועמסטע בעדינגונגען!
קען מען קויפען אלערליי
פעלץ-ווארען
נאר ביי דער לאנג-יעהריגער פירמע
ל. ב. פעפער, 42 ווסכאדנא 42.
בעמערקונג: די קירזשנער-ווערקשטעל אויפ'ן ארט. די ארבייט ווערט אויסגעפיהרט פונקטליך און רעעל.

פרייז 2 זל. שנעל און רעעל! פרייז 2 זל.
רעכטס-קאנסולטענטען-ביורא
„פאראדא"-„PORADA"
10 פיעטריקאווער 10
אונטער דער לייטונג פון א לאנגיעהריגען און רוטינירטען געריכטס-סעקרעטאר. שרייבט אלערליי ביטעס אין אפעלאציעס, קלאוזולעס אין זאבעזפיעטשעניעס. אינפארמירט און שרייבט אין אלערליי מיליטער-ענינים. אויך איבערזעצונגען אין פרעמדע שפראכען.

וואנונג!
אזוי ווי עס האבען זיך בעוויזען אין שטאט פערשידענע נאכגעמאכטע פעלד-בעטען, מאך איך בעקאנט דאס געעהרטע פובליקום, אז די עכט-פאטענטירטע **בעטען** עכט-פאטענטירטע זענען פערזעהען נאר מיט דער שוץ-מארקע
PALMA-PATENT
פאר וועלכע מיר זענען פעראנטווארטליך ביז 3 יאהר.
— צו בעקומען אין אלע געשעפטען. —
אויסערדעם, בעזיצען מיר שטענדיג אויף לאגער אין א גרויסען אויסוואהל ניקעל-בעטען, אמעריקאנקעס, ניקעל-קינדער-בעטען, קינדער-וועגעלעך, מיש-בעטען, קינדער-בענקעלעך מעטער-מאס, אויף רעדלעך.
מאטראצען געבעטע, שאטקאווע און קאנאדיסקע. קאזעטקעס און טאפטשאנעס.
בעמ.: בעטלעך מיט וועגעלעך ווייס אדער ברוין 17 זל., פאלאווע-בעטלעך 14 זל. רעעלע בעהאנדלונג. :: פאבריקס-פרייזען. :: זעמטליכע רעפעראטורען.
הורט! **לאדז, פאלנאצנא 24, טעל. 31-85.** דעטייל!

Dr. HELLER
ספעציאליסט פאר הויט-און וועענערישע קראנקהייטען.
2 נאווראט 2
נעמט אן ביז 10 פריה, 2—1 און פון 4 - 8 אוו. פאר פרויען ספעציעל פון 4 - 5 נאכמיטאג. פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען.
צוריקגעקעהרט.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al Kościuszki 27
tel. 51-78,
הויט און וועענערישע קראנקה. רענטגען און ליכט-היילאיגסט. נעמט אן פון 4—7 אין אווענד
צוריקגעקעהרט

Dr. med.
H. Gutsztadt
ספעצ. ארצט פאר עקושער- און פרויען-קראנקהייטען
צעגעלניאנא 23
Zachodnia 62 tel. 29-52
נעמט אן פון 4-7 אווענד. אין לעטשניצע „סאניטאס" צעגעלניאנא 29 פון 6-8 אוו

טליתים-פאבריק
אויסארבייטונג פון וואלענע, האלב-וואלענע, זיידענע טלתים כמו טערקישע, ווי אויך טלתים-קטנים, הורט און דעטייל מיט אויספערטיגונג, אויך גארטלען, שפאניעט און ציצית, צו בעקומען ביליגער ווי איבעראל
ביי **א. ח. ציטרינאווסקי, קאמיעננא 1.**
אין 2. טויער, פארטער. קומט און איבערצייגט אייך!
בעמ.: ס'ווערען אויך אנגענומען אלטע טליתים צום וואשען.

שלאפצימער
מעבעל-צימער
קינדער-צימער
ווי אויך פערשידענע קליינע מעבעל עמפפעהלט און בעקומט מעכאנישע מעבעל-טישלעריי פון
שופמאן עט קאמפ.
ווסכאדניא 64 אין הויף.
בעמ. ספעצ. פון געמאלטע עלפענביין-מעבעל מיט שניצעריי.

LEKARZ DENTYSTA צאהן-ארצט
St. GELBERG
זאכאדניא 15, טעל. 31-08.
היילט גאנץ פערנאכלעסיגטע צייהן- און מונד-קראנקה. צאהן-ציהונג אהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראהלונג, ספעציעלער לאבאראטאריום פון קינסטליכע צייהן.
נעהמט אן פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

אויף ראטעס!!!
אויבער-העמדער
און נאכט-העמדער
פון פאפעלין, זעפיר און אנדערע שטאפען צו בעקומען אין דער ערשטקלאסיגער פראצאווניע פון
J. WOROBIEJCZYK
41. KILINKSIEGO 41

אל תתהלל ביום מחר!!
כי לא תדע מה ילד יום.
לייג נישט אפ אויף מארגען
נאר, או דו דארפסט ערלעדיגען סאנדאווע זאכען זאלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביורא
פעטריקאווער 17 דורכגאנג זאכאדניא 52
וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאפט געשריבען לויט'ן אוסטאוו אלערליי ביטעס, קלאוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, אפעלאציעס ציווילנע און קארנע אפאזיציעס, ארוואלאניעס, רעקורסען וועגען דירה אין אורזשאנד-ראזיעמטשי, וועגען פעסער אין קאמיסאריאט-רזשאנדו און אלע פאליציי-בעצירקען, אקטען אינטערציזיעס, אקטע דאראוויזנעס, קארנע ספראוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. ספעציאליסט פון שותפות-אקטען. מיט אכטונג
י. מאנעלא רעכט-קאנסולענט.

אכטונג, לאדז און אומגעגענד!
דעם גרעסטען אויסוואהל פון יודישע ליטעראטור בעקומט איהר נאר אין דער בוכהאנדלונג פון
נ. בערלינסקי אלט-שטאט 12
(לינקע אפ. 2 שטאק)
בעמערקונג: אויף לאגער ביכער פון: קלעצקין, „ביכער", „קולטור-ליגע", בושאזא, „די וועלט", גיטלין, „נייע קולטור", ווי אויך אמעריקאנער און בערלינער. **ספעציעלער אויסוואהל פון יודישע פיעסען.**
גוטע בעדינגונגען. גוטע בעדינגונגען.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראקאווסקי נאז, האלז, אויערן קר.	3—2 11—10 7—6
ד"ר רוזשאנער הויט און געשלעכט קר.	2—1 11—10
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק אויגען-קראנקהייטען	2—1 8—7
ד"ר יזמאן נערווען קראנקהייטען	2—12
ד"ר ראזענצווייג קינדער-קראנקהייטען	5—4 12—10
ד"ר פאפיערני פרויען און געבורטס-הילף	8—5 1-11½
ד"ר קאנטאר כירורגישע-קראנקהייט, 3-4 זונ, 1—2	
ד"ר ווינבערג אינ. חצר, לונגען-קר.	7—5½ 1-11
ד"ר סמוזפעל רענטגען	6—4 12—10
א. גראדזענסקי צאהן-ארצט	7—3
ג. ראזום צאהן-ארצט	2—9

צאהן-פערהיילונג, פלאמבירונגען, קראנען, פאמבען א. א. וו. פון דער לעטשניצע אין בעזונדערע געמירען
א רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט קראנקהייטען און קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען. פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונגען, קוואר-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעדיצינישע אנאליזען. א קורס פאר שוועסטער. אימפונגען געגען שפראך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכמ.
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.
וויזיט אין דער שטאט.
ערצטליך-קאסמעטיש. קאבינעט
פרל. מ. מארקוס נעהמט אן פון 5-7 אווענד

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט—15 גר. פריינאג אין ערב יו"ט—20 גר. אין דער ביים 7 שפאלטען
אין טעקסט—40 " " " " 60— " " "
נאכ'ן טעקסט—1 " " " " 15— " " "
לייטער דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

אבאנעמענט-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט צושטעלען א היים; אויף דער פראווינץ — 6 זל. א חודש; אין אויסלאנד מיט 30 פראצ. טייערער.
פאר'ן אינהאלט פון די אנאנסען איז די רעדאקציע נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען ביז 7 אווענד.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółka z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Pszczółkowski i D. S. Rosenberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 93.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Ł. [illegible]